

Dr STOJADIN KRSTIĆ

**ALKOHOLIZAM I
SEKSUALNI ŽIVOT**

5
**DISPANZER ZA LEČENJE ALKOHOLIČARA I
BORBU PROTIV ALKOHOLIZMA · BEOGRAD**

1964

OSIGURATI SVOJU PORODICU
ZNAČI MISLITI NA NJU

MISLITI NA SVOJU PORODICU
ZNAČI OSIGURATI ŽIVOTE
NJENIH ČLANOVA

DISPANZER ZA LEČENJE ALKOHOLIČARA
I BORBU PROTIV ALKOHOLIZMA — BEOGRAD

Dr. STOJADIN KRSTIĆ

ALKOHOLIZAM
I SEKSUALNI ŽIVOT

ЗДРАВСТВЕНА СТАНИЦА СЕМБОР
ДИСПАНЗЕР ЗА ЛЕЧЕЊЕ АЛКОХОЛИЧАРА
И БОРБУ ПРОТИВ АЛКОХОЛИЗМА

BEOGRAD, 1964

DISPANZER ZA LEČENJE ALKOHOLIČARA
I BORBU PROTIV ALKOHOLIZMA — BEOGRAD

Dr. STOJAN ERŠTIĆ

Glavni i odgovorni urednik
Dr. SRBOLJUB STOJILJKOVIĆ

ALKOHOLIZAM
Lektor i tehnički urednik
SVETLANA MITROVIĆ

Štampa: Novinsko-grafičko preduzeće „PROLETER“ — Bečej

DISPANZER ZA LEČENJE ALKOHOLIČARA I
BORBU PROTIV ALKOHOLIZMA U BEOGRADU

GORNJACKA BR. 134
TELEFON 43-070

SADRŽAJ

Dispanser se nalazi na uglu Zvezdarske i
Gornjackske ulice blizu stajana 134

UVOD	1
DEJSTVO ALKOHOLA NA Ljudski ORGANIZAM	7
SEKSUALNI ŽIVOT	11
POREMEĆAJI SEKSUALNE POTENCIJE	14
UZROCI IMPOTENTIAE SEXUALIS	19
ALKOHOLIZAM I VENERIČNE BOLESTI	50
ALKOHOLIZAM I PROSTITUCIJA	52
ALKOHOLIZAM I SEKSUALNE PERVERZIJE	53
ALKOHOLIZAM I SEKSUALNI ZLOČIN	54

Korisnici zdravstvenog osiguranja treba obratiti se primaru svakeg dana od 7 do 13 h.
na sa sobom da formiraju orovne zdravstvene jedinice.

Korisnici zdravstvenog osiguranja treba obratiti se primaru svakeg dana od 7 do 13 h.

**DISPANZER ZA LEČENJE ALKOHOLIČARA I
BORBU PROTIV ALKOHOLIZMA U BEOGRADU**

GORNJAČKA BROJ 34
TELEFON 43-070.

**Dispanzer se nalazi na uglu Zvečanske i
Gornjačke ulice blizu stadiona JNA**

*Prijem na dispanzersko lečenje se vrši na osnovu
uputa lekara zdravstvene stanice ili odgovarajuće
zdravstvene ustanove.*

**Svaki građanin može se bez uputa ob-
ratiti Dispanzeru ako je iz Beograda.**

*Korisnici zdravstvenog osiguranja treba obavez-
no sa sobom da ponesu overene zdravstvene knjižice.*

Bolesnici se primaju svakog dana od 7 do 19 h.

ALKOHOLIZAM I SEKSUALNI ŽIVOT

UVOD

Unazad više od dvadeset vekova, u vreme kada je kultura starih naroda — Grka i Rimljana — bila na vrhuncu, teme — alkohol i seksualni život čoveka obrađivane su mnogostruko. Književnost, slikarstvo, vajarstvo, mitologija, pružaju nam široke mogućnosti za njihovo proučavanje. Ove teme, vekovima interesantne i proučavane, i danas predstavljaju za sve ljude materijal koji se rado sluša i čita, slika ili vaja. Heleni i Rimljani su na ovu temu stvorili i božanstva, koja su predstavljala simbolično ono što su mislili i činili, kao što je to slučaj i sa ostalim njihovim božanstvima. Tako je Dionysos (Dionis), u helenskoj mitologiji, božanstvo koje u sebi sublimira vino, seksualno uživanje, pijanstvo, plodnost. Rimljani su svoje božanstvo koje ima gornje osobine nazvali Bacchus (Bachus). U delima pesnika, književnika, vajara i drugih, Dionis odnosno Bahu je pijan od vina i u pratnji razuzdanih polubožanskih bića, nimfa, satira i svoga sina Prijapa. Simbolički atributi za Dionisa su: jarac, vinova loza, fallos (polni organ muškarca), bršljan, lovor, smokva, lav, magarac, panter. Na antičkim vazama Dionis je prika-

zan kao bradat starac s panterkim krznom prebačenim preko ramena, oko glave ima venac od bršljana, u desnoj ruci drži dugačak štap opleten vinovom lozom, a u levoj pehar ili kupu s vinom. Od I — V veka njega prikazuju vajari i slikari kao atletski razvijenog mladića idealne lepote, motiv, koji sada služi Rimljanima za prikazivanje njihovog Bahusa. Kult Bahusa je tematika niza slika koje se nalaze u Vili misterija u Pompeji, a takođe ga predstavljaju slikari i vajari u mozaiku, fresko — slikarstvu i reljefu (na sarkofazima). Takođe, u renesansi, Dionis, odnosno Bahus i njihove orgije i svečanosti su čest motiv u vajarstvu i slikarstvu. Kako njihov lik tako i kompozicijski sadržaj nalazimo kod niza poznatih umetnika kao što su: Leonardo, Tician, Reni, Rubens itd. Dionisiski (Bahusovski) motivi — motivi koji odrađuju tematiku o gornjim božanstvima, tj. o vinu, pijanstvu i seksualnom zadovoljstvu — u savremenom slikarstvu i vajarstvu ne zauzimaju mnogo prostora, jer se smatra da su teme dosada iscrpljene i mnogostruko obrađene, tako da se ništa novo ne bi moglo dodati, ali se slični motivi vrlo često sreću u književnosti.

Lekari, pak, imaju prilike da čuju od svojih pacijenata, dosta često, žalbe koje se odnose na poremećaje u njihovom seksualnom životu. S obzirom na učestanost subjektivnih žalbi pacijenata — alkoholičara, koje su vezane za njihov seksualni život, a ispoljavane lekarima, koji ih u Dispanzeru za lečenje alkoholičara kontrolišu i leče, odlučili smo da temi alkohol i seksualni život damo nešto više prostora nego do sada, kako bi one koji se interesuju upoznali sa dejstvom alkohola na seksualni život, te pružili obaveštenje o tom odnosu na jedan popularan i svakom našem čoveku dostupan način. Sem toga, cilj ove knjižice je da se da ispravno tumače-

nje o štetnom dejstvu alkohola isključivo na seksualni život kako zrelih osoba, tako i blagovremeno obaveštenje mladima o tome, kako ne bi bili u zabludi, koja je vrlo rasprostranjena u nemedicinskim krugovima, a o kojoj će biti reči u daljem izlaganju. Dalje, iznećemo iskustva — koja smo stekli dugogodišnjim radom sa bolesnicima — alkoholičarima lečenim ambulantno u Dispanzeru za lečenje alkoholičara i borbu protiv alkoholizma u Beogradu, kojim se čitaoci ovih redova mogu svakako koristiti, je kako bi znali da se postave u svom svakodnevnom životu i radu, i blagovremeno sprečili sebe da dođu u nezavidnu situaciju onih koji troše toliko alkohola da je ovaj ošteti ne samo nerve, jetru, srce, već i komplikovani psihoseksualni život tih ljudi ili žena.

DEJSTVO ALKOHOLA NA LJUDSKI ORGANIZAM

Kada lekar kaže *alkohol*, on misli na sva pića i napitke koji u sebi sadrže manje ili veće količine etil-alkohola. To je hemijska supstanca koju normalno sadrži ljudska krv u količini od 0,002 — 0,003%, i u krvi predstavlja raspadni produkt izmene materija, a čiji se procenat znatno povećava uzimanjem raznih alkoholnih pića. Zavisno od količine alkohola unetog u organizam imamo i odgovarajuće dejstvo na ljudsku psihu i ponašanje individue dok je pod dejstvom alkohola, o čemu će donije biti više reči. Odmah treba napomenuti da ista količina unetog alkohola ne deluje jednako na sve ljude, već da dejstvo zavisi i od mnogih drugih činilaca, kao što su: doba starosti, navike, građa tela, da li je čovek zdrav ili bolestan, sit ili gladan, odmoran ili umoran, itd.

U nekoliko sledećih redova opisuje se dejstvo alkohola na organizam ljudi, onako kako je u većini slučajeva i s određenim količinama alkohola, a čiji se procenat u datom momentu može lako utvrditi pregledom krvi onoga koji je alkohol uneo u sebe iz raznih pobuda.

Ubrzo posle unošenja alkoholnih pića, alkohol se resorbuje — upija u krvne sudove organizma preko sluzokože želuca i tankog creva i to tako da se preko sluzokože želuca resorbuje 20%, a preko sluzokože tankog creva 80% popijenog alkohola. Za jedan čas od momenta unošenja alkohola resorbuje se oko 50% unetog alkohola, za jedan i po čas 70—90%, a za dva časa se praktično upije u krv celokupna količina unetog alkohola. On (alkohol) se brže nađe u krvi ako se uzima na prazan želudac nego ako se prethodno jede, i kada je osoba umorna ili bolesna. Postoji u narodu pogrešno shvatanje da masna hrana ne dozvoljava da se alkohol upije u krv — za bluda, koju treba odbaciti, jer ma šta neko uzeo za hranu, u toku od 2 časa sva količina popijenog alkohola se nađe u krvi. Iz krvi alkohol prelazi u ćelije organa i to najviše u ćelije mozga i moždanog stabla, a manje u ćelije ostalih organa, kao što su: jetra, slezina, pluća, srce, itd. Može se čitalac zapitati — zašto alkohol najviše primaju ćelije mozga? — Alkohol ima specijalnu sklonost da rastvara jednu masnu materiju — lipid, kojom su najbogatije nervne ćelije, a kojih u velikom mozgu ima oko 14 milijardi, ne računajući nastavke ovih ćelija i nervne ćelije raspoređene u nižim delovima nervnog sistema. S obzirom na ovu činjenicu da velika količina alkohola odlazi u nervne ćelije, celokupno ponašanje čoveka, koje je poznato pod imenom pijanstvo i nastaje zbog dejstva alkohola na nervne ćelije, te je i alkohol, naj-

pre, *otrov*, kako za nervne, tako i za ostale ćelije ljudskog organizma.

Informacije o tome — kako deluje alkohol u različitim dozama na ljudski organizam, tj. kakvo je ponašanje osobe na razne koncentracije alkohola u krvi, iako to nije predmet ove knjižice, koristiće čitaocu, kako bi docnije lakše shvatio i bolje razumeo kako alkohol štetno deluje na seksualni život ljudi.

U *pripitom stanju* je alkoholisana osoba u čijoj je krvi koncentracija alkohola 0,5—1,5 gr ‰. Zbog dejstva alkohola na mozak „odbacuju” se sve etičke kočnice i moralne norme koje vladaju u društvu: pripita osoba postaje govorljivija nego što je bila pre upotrebe pića, slobodnija u ponašanju, sklona raspravljanju i objašnjavanju kako sa poznatim tako i potpuno nepoznatim licima, vulgarnija, pokreti su joj živahniji ali neskladniji, ima više samopouzdanja (i onaj ko je inače plašljiv po prirodi); neko je iz neznatnih razloga sklon tući i raznim izgredima, povišava mu se libido (seksualni prohtev) te se pripita osoba ponaša slobodnije, ako je u društvu žena, dobacuje nepristojne izraze ili otvoreno govori prisutnoj ženi o svojoj želji za seksualnim odnosom ili pak, nasilno pokušava seksualni akt itd. itd. I žena u pripitom stanju je slobodnija u ponašanju; dozvoljava razgovor koji pre uzimanja pića ne bi prihvatila ne samo sa poznatom, već i nepoznatom osobom, odgovara na „ponude” koje joj drugi predlažu itd. Jednom reči, napiti se ne samo brže približavaju razgovoru o seksualnim temama (između drugih tema u razgovoru), već i brže sa manje kontrole stupaju u seksualne odnose, često sa potpuno nepoznatim osobama, ili, pak, sa osobama s kojima u treznom stanju nikad ne bi stupili u seksualni kontakt. Ponašanje ljudi u pripitom stanju može biti različito, ali za većinu važi to što je gore navedeno, uz po-

znatu pojavu veselosti (euforije) koja dominira celokupnim ponašanjem pripite osobe.

Pijano stanje se manifestuje kod koncentracije od 1,5—2,5 gr $\frac{0}{100}$ alkohola u krvi. Alkoholisana osoba je „zajapurena“ u licu sa jednom plavičastom nijansom u toj „zajapurenosti“, pokreti su joj sporiji i neskladniji, osoba je još uvek govorljiva ali se misaoni tok često prekida, kao da je „zaboravio“ što je hteo reći; nejasan je u izlaganju svojih misli; zapliće jezikom, pri hodu je nesiguran na nogama, tetura se, pospan je, teže diše, krvni pritisak pada, često ima potrebu za povraćanjem ili povraća, češće mokri itd.

Teško pijano stanje se javlja kada je koncentracija alkohola u krvi 2,5—3,5 gr $\frac{0}{100}$, te se prepoznaje po tome što takva osoba već vrlo teško diše, želja za snom je jaka, povraća, može se umokriti ili defecirati pod se, govor je jako usporen i teško razumljiv, pri hodu se jako tetura (hod u cik-cak liniji).

Ako je koncentracija alkohola u krvi od 3,5—4 gr $\frac{0}{100}$, nastaje tzv. *komatozno stanje* (besvesno stanje); u takvom stanju, pri pokušaju da se kreće, osoba se sruši ili „skljoka“ pod sto ako je sedela na stolici, disanje joj je vrlo usporeno i duboko, rad srca usporen, osoba je bleđa sa oznojenim licem i raširenim zenicama. Ako se takvoj osobi ne pruži lekarska pomoć može završiti *smrcu*.

Za odraslu osobu, težine oko 70 kg, *smrtna doza* alkohola iznosi od 250—1.000 gr, što se lako može proračunati ako znamo koliki je procenat alkohola u piću koje se uzima.

Uneti alkohol se izbacuje iz organizma u količini od 10% i to: izdisanjem vazduha iz pluća, mokraćom, znojem, pljuvačkom i mlekom (kod žene dojilje), a ostalih 90% unetog alkohola sagori u telu,

u ćelijama organa, i to najdalje za 24 časa od momenta kada je piće uneto u organizam.

Svakome je jasno, iz gornjih redova, da alkohol ima pored drugih, mnogo ozbiljnijih po zdravlje, *štetne posledice* i na seksualni život ljudi. U daljem izlaganju ćemo se na njima najduže zadržati, uz prethodno objašnjenje šta je to seksualni život, mada je svima manje-više poznato. Međutim, neophodno je čitaocu nešto reći uopšteno o tome, kako bi mogao shvatiti mehanizam dejstva alkohola na ponašanje ljudi u seksualnom životu i na mnogobrojne poremećaje koje alkohol može uzrokovati u toj oblasti.

SEKSUALNI ŽIVOT

U osnovi seksualnog života je polni nagon, koji u sebi sadrži više komponenti kao: traženje i približavanje osobi suprotnog pola, udvaranje, polni čin kojim se nagon zadovoljava, osnivanje bračne zajednice, stvaranje poroda. Polni nagon je urođen, tj. prisutan je samim tim što se dete već rodilo, ali njegove manifestacije psihičke i telesne prirode nisu manifestne dugo vremena (bar za laike), tj. do puberteta kada one postaju manifestne. To ne znači da pre puberteta ne dolazi do pojave polnog nagona, ali, objašnjenje o tome zahteva više prostora.

Polni nagon je kod civilizovanog i kulturnog čoveka potisnut od strane drugih tzv. *viših nagona* (koje nazivamo je *socijalnim* ili *kulturnim nagonima*) kao što su: čast, poštenje, čovekoljublje, istinoljublje, požrtvovanje i spremnost da se drugome pomogne kada je u teškoj situaciji, itd. itd. Dok je kod primitivnih polni nagon uočljiviji, kod kulturnih i civilizovanih naroda je u drugom planu, o njemu se ne raspravlja kao, recimo, o nagonu za samoodržanjem. Dakle, polni nagon je zbir telesnih i psihičkih

funkcija, njegovo središte je u našem organizmu, a kao jedna od komponenata polnog nagona je *seksualna potencija*, koja predstavlja sponu između polnog nagona i njegovog zadovoljenja na jedan zreo način, kao što je to slučaj kod normalnih, odraslih i seksualno zrelih osoba. Već smo gore naveli da se polni nagon manifestuje jasnije u pubertetu, nizom telesnih i psihičkih manifestacija, koje su svima poznate, i kada se pubertet završi osoba je seksualno zrela, a polovi jasno naznačeni, iako psihička seksualna zrelost tzv. psihoseksualna zrelost nastaje za 1—3 godine kasnije. Sa završetkom te faze razvoja polnog nagona, osoba postaje u pravom smislu žena ili muškarac i spremna je da počne sa polnim životom, polni nagon je upravljen prema osobi suprotnog pola, a nastoji se, da se zadovolji u međusobnom približavanju kroz seksualni čin koji nazivamo *koitus*.

Šta je seksualna potencija? — To je niz funkcija koje se sastoje u zadovoljenju polnog nagona kroz fizičko spajanje dveju osoba, suprotnog pola.

Činjenica je da je seksualna potencija muškarca komplikovanija od seksualne potencije žene, jer muškarac zbog seksualnih odlika ima aktivniji stav pri seksualnom činu. Pošto muškarac bez sposobnosti za erekciju nije sposoban i za polni čin — *koitus*, to se u običnom govoru misli, kada se govori o potenciji, na sposobnost erekcije, a poremećaji iste su mnogostruki. U sledećim redovima se objašnjava šta omogućava erekciju (tj. potenciju), kakvi su mehanizmi dejstva da bi do nje došlo i koji je faktori (uticaji) omogućavaju, da bi kasnije znali kako alkohol na nju deluje, da li je poremećuje ili onemogućuje u potpunosti.

U nastajanju erekcije igraju ulogu telesni i psihički podsticaji — *draži*, koje se primaju preko čula,

a nastaju u muškarca iz unutrašnjih ili spoljnih pobuda. *Čulo vida* prima najveći broj erotskih nadražaja i prenosi ih u mozak, najčešće gledanjem onih delova ženinog tela koji imaju erotska svojstva. I moda odevanja nastoji da se stvaraju takvi utisci. Gledanje filmova, pozorišnih predstava sa mnogim ljubavnim i erotskim scenama itd., može, naročito kod mladih, da prouzrokuje isti efekat.

Čulo sluha, takođe, prima niz erotskih draži kao što su: dubok glas muškarca, ili viši glas žene (te nije čudo ako jednog muškarca jako odbija žena „koja govori kao da je muškarac” — misli se na dubinu i boju glasa, ili, pak, ženu odbija odrastao muškarac koji govori „piskavim glasom”), a „jezik” ljubavnika je toliko bogat i neiscrpan da sve zajedno deluje erotizujuće na partnere.

Čulo mirisa se draži mirisom same kože ili, pak, mnogobrojnim veštačkim mirisima i pomadama, kojim današnja kozmetička industrija obilato raspolaze. Kako ima prijatnih i neprijatnih mirisa, jasno je da mnogi od njih mogu delovati erotizujuće, i obratno, što je već različito kod raznih osoba.

Koža je *čulo* koje takođe prima niz nadražaja. Na njoj postoje delovi koji jako erotizujuće deluju, ali i ta su mesta, takođe, različito individualno nadražljiva.

Psihički život je bogat bilo predstavama bilo nesvesnim i svesnim mislima, koje deluju manje ili jače erogeno i ništa manje snažno nego gore navedena čula sa njihovim primljenim utiscima, te zbir svih tih nadražaja stvara podsticaj za nastajanje erekcije, ali tek pošto budu „prihvaćene” od strane mozga kao celine, jer u mozgu (kako u kori mozga, tako i u nervnim formacijama ispod kore, koje su, uzgred rečeno, mnogobrojne) postoje mnogobrojne

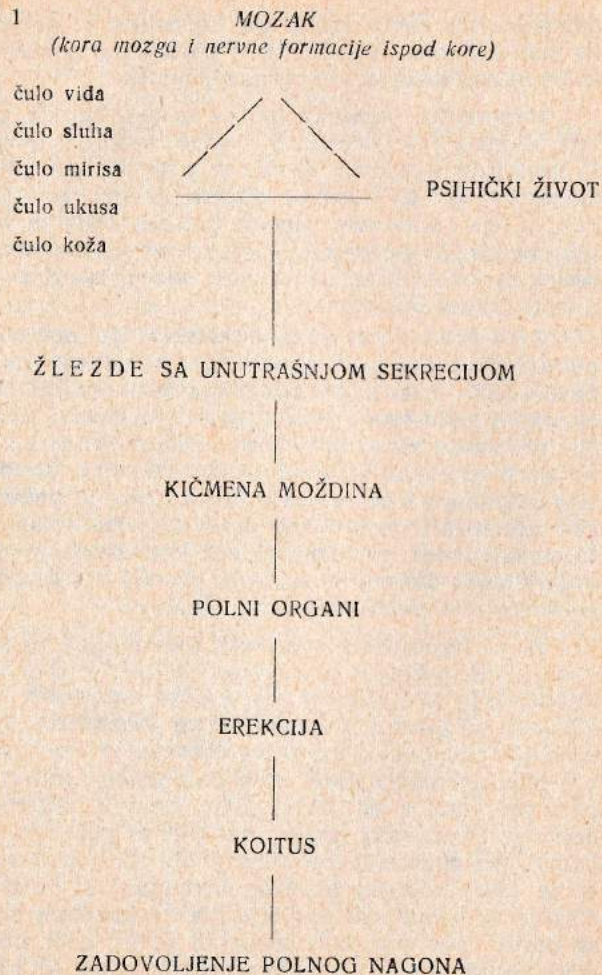
strukture koje su odgovorne za nastajanje erekcije i omogućavanje koitusa. Iz mozga vode putevi — nervna vlakna do *centara za erekciju i ejakulaciju* koji su smešteni u *kičmenoj moždani* (jedan u njenom slabinskom delu, drugi u krsnom delu kičmene moždine), odakle vode (iz kičmene moždine) nervni putevi do polnih organa kojim stižu podsticaji erogene prirode, što omogućuje erekciju kod muškarca, ili, pak, ženu dovode u spremnost za seksualni akt (šema broj 1).

Na erekciju utiču, tj. istu omogućavaju i tzv. *hormoni* (specijalne materije koje luče žlezde sa unutrašnjom sekrecijom direktno u krv), koji se kod muškaraca stvaraju u testisima a kod žene u ovarijumima (jajnicima), kao i mnoge druge žlezde sa unutrašnjom sekrecijom koje imaju velikog uticaja na polne žlezde i njihovo lučenje (hipofiza, štitna žlezda, nadbubrežna žlezda, timus). Ovi hormoni preko krvi dospevaju u sve gore navedene formacije nervnog sistema i međusobnim sadejstvom omogućavaju nastajanje seksualne potencije tj. erekcije, te je jasno da kada se to sadejstvo iz različitih uzroka „pokvari”, nastaje, kao posledica, slabljenje ili gubitak (privremeni ili trajni) seksualne potencije tj. erekcije.

POREMEĆAJI SEKSUALNE POTENCIJE

Prema svemu što je do sada rečeno poremećaji seksualne potencije nastaju iz više razloga i mogu biti uzrokovani nepovoljnim dejstvom na različite nivoe nervnog sistema. Seksualna potencija u sebi obuhvata različite funkcije, i svaka od njih može biti poremećena i može dovesti do specifičnih poremećaja koje ćemo sada navesti, a što je naročito važno, jer, ako poznamo poremećaj možemo ga i na

Šema 1

odgovarajući način lečiti. Za bolesnika je potrebno da zna „da saopšti u čemu je poremećaj potencije”, kako bi mu lekar lakše mogao pomoći.

Impotentia sexualis (polna nesposobnost) može biti, najpre, *privremena* ili *trajna*, zatim, *smanjena* ili *potpuno ugašena*. Može se pojaviti pri prvom koitusu u životu kada se naziva primarnom ili se, pak, javlja posle više uspehlih koitusa kada je reč o sekundarnoj impotenciji. Vrste poremećene potencije (kako ih lekari klasifikuju radi lakšeg razumevanja i lečenja) su sledeće:

I — *Impotentia concupiscentiae* je nedostatak polnog prohteva koji, ako se javi u odnosu na sve žene uopšte, nosi naziv *apsolutna impotencija*. O *relativnom nedostatku* polnog prohteva govori se kada isti nedostaje samo prema određenim ženama s određenim osobinama. Ovoj vrsti seksualne impotencije pripadaju i oni slučajevi u kojima je polni nagon usmeren u pogrešnom pravcu, tj. ne prema heteroseksualnom partneru, i oni kod kojih je polni nagon teško izmenjen, kada se govori o seksualnim perverzijama (seksualne nastranosti).

II — *Impotentia erectionis* (nedovoljna ili slaba erekcija, ili potpuno odsustvo erekcije). — Ova vrsta impotencije je najčešća i na nju se uglavnom i misli kada se govori o impotentnom muškarcu, jer je erekcija neophodan uslov za obavljanje i dovršavanje polnog odnosa. Ova vrsta impotencije ima nekoliko podvrsta, a to su: 1) *prijapizam* 2) *nepotpuna erekcija* (pred sam koitus erekcija je prisutna, međutim, pri pokušaju immissio penis erekcija nestaje, te je dalji pokušaj koitusa nemoguć). 3) *relativna totalna nemogućnost erekcije* (van seksualnog odnosa postoji erekcija, bilo danju ili preko noći, ona je vrlo dobra, ali pri svakom pokušaju da se koitus

izvrši erekcija je odsutna, te je samim tim i koitus nemoguć). 4) *nedovoljna erekcija* je ona kod koje je penis nedovoljno erektilan u tolikoj meri, da se s njim ne može izvršiti koitus uopšte.

III — *Impotentia satisfactionis* se odnosi na delimičan ili potpuni gubitak sposobnosti sladostrasnih osećanja i osećanja tokom seksualnog odnosa (odsustvo orgazma).

IV — *Impotentia ejaculationis* se odnosi na potpuno odsustvo ejakulacije, na prerano nastajanje ejakulacije, ili na nedovoljnu snagu i ritmičnost iste. Ova vrsta seksualne impotencije ima nekoliko podvrsta: 1) *ejaculatio praecocissima* — ejakulacija nastaje pre seksualnog odnosa, naime, dolazi do ejakulacije „extra — portas” (van genitalnih organa žene), ili „ante — portas” (pri prvom dodiru spoljnih ženskih genitalnih organa) čime se koitus onemogućuje, 2) *ejaculatio praecox* (nastaje ubrzo posle početka koitusa, odmah pri prvim pokretima partnera), 3) *ejaculatio retardate* (jako zakasnela ejakulacija, koja nastaje posle 30—40 minuta od početka seksualnog odnosa — koitusa), 4) *ejaculatio deficiens* (označava potpuno odsustvo ejakulacije tokom seksualnog odnosa — koitusa).

Uzroci koji mogu dovesti do seksualne impotencije su mnogobrojni, ali, između njih, jedan od najčešćih je *štetno delovanje alkohola* na ljudsku psihu i sve one organe o kojima je napred bilo govora. Suština ove knjižice i jeste obavestiti na vreme čitaoca o jednom od štetnih delovanja alkohola na organizam, i to u seksualnoj sferi, koja je za zrelog čoveka neobično važna, jer od toga u dobroj meri zavisi da li će biti raspoložen i zadovoljan svojim svakodnevnim radom i aktivnostima. Svakom je poznato da se impotentan čovek oseća bolesnim, nervoznim,

nezadovoljnim, nesrećnim; njegova impotencija može biti razlog za mnogobrojne nedaće i neprijatnosti, kako u krugu svoje porodice (ako je oženjen), tako i van nje, jer ga misao „da više nije muškarac” neprekidno proganja; nezadovoljan je samim sobom, pati, traži podršku, traži lečenje, i ako se u tom trenutku ne nađe razumevanja za njega, postoji opasnost da ga unesrećimo za duži vremenski period ili za stalno. Dovoljno je predstaviti sebi situaciju jednog impotentnog bračnog druga, od koga žena može zatražiti razvod braka (jer ga po našem Zakonu o braku može dobiti), te kako izgleda takav čovek u novonastaloj situaciji? Ne samo što je porodica rasturena, već i rešenje za njega nije nađeno, jer tek sada može doći do potpunog gubitka vere u sebe, u toj meri, da su moguće i teže duševne reakcije (oboljenja) koje zahtevaju novo lečenje; sve se to može izbeći, ako znamo da alkohol može ranije ili kasnije dovesti do seksualne impotencije.

Ista situacija je i sa ženom, kod koje ne postoji impotencija u onom smislu u kakvom je ona opisana kod muškarca, ali postoje poremećaji seksualnosti koji su poznati pod sledećim nazivima:

I — *Frigidnost* je nesposobnost žene da se zadovolji i pored postojećih svih potrebnih uslova u toku seksualnog odnosa — koitusa — jer postoji odsustvo orgazma (seksualnog sladostrašća), te do zadovoljenja seksualnog nagona ne dolazi. Podatke o ovome mnogo je teže dobiti od žene nego od muškarca, što je i razumljivo, jer mnoge žene nerado govore o svom seksualnom životu (posledica vaspitanja, morala dotičnog društva, uticaj religije itd.), a i znaci, karakteristični za frigidnost, su čisto subjektivne prirode, te ih neupućena žena ne zna ni iskazati.

II — *Nimfomanija* je suprotno stanje (na prvi pogled tako deluje) frigidnosti. Naime, tu je pore-

mećaj seksualnog nagona takav, da se takva žena nalazi u stanju stalnog seksualnog razdraženja, te je i mnogobrojni koitusi, obavljani jedan za drugim, ne mogu dovesti do orgazma, tj. „rasteretiti” ili „olakšati” u toj meri da se može reći da je polni nagon zadovoljen. U suštini to je jedno drugačije stanje frigidnosti, koje neupućenom muškarcu deluje kao „isuviše temperamentno seksualno izživljavanje”.

UZROCI IMPOTENTIAE SEXUALIS

Uzroci mogu biti različiti, podele tih uzroka takođe, sve u cilju da se što bolje razjasne i time olakša izučavanje i lečenje, koje je najbolje kada se poznaje uzrok i mehanizam nastajanja seksualne impotencije. Kako je ipak „bolje sprečiti nego lečiti”, čitaocima će iz sledećih redova biti jasno koje je uzroke lako odstraniti, kako se oboljenje ne bi pojavljivalo.

Seksualna impotencija se, prema uzroku, može podeliti na *organsku impotenciju* (impotencija kod koje postoji bolest, koja se može konstatovati na svim organima koji učestvuju u ostvarivanju polne sposobnosti, tj. postoji mogućnost da se golim okom ili mikroskopskim ispitivanjem na organima vidi lezija) i impotenciju nastalu iz *psihičkih razloga*.

I — *Organski uzrokovane seksualne impotencije* nastaju iz sledećih razloga: 1. *Zbog oboljenja polnih organa* kao što su: delimična amputacija penisa, neobično mali penis, razne urođene anomalije penisa, povrede, tumori istog, razne bolesti testisa i drugih delova muškog polnog organa, razne urođene anomalije i deformacije vagine, oboljenja jajnika, materice, jajovoda itd. itd.

2. *Zbog oboljenja drugih organa koji imaju uticaj na polne žlezde* direktno ili indirektno, kao što

su to sledeće bolesti: a) bolesti hipofize, šećerna bolest, Addisonova bolest, Bazedowljeva bolest, miksedem i druge.

b) bolesti kičmene i produžene moždine.

c) bolesti velikog mozga.

3. Zbog otrova koji se unose u organizam.

Jedan od takvih otrova je alkohol, koji je neobično čest uzrok seksualne impotencije u svim oblicima o kojima je napred bilo reči. U narodu je rašireno verovanje da je alkohol sredstvo koje „poboljšava polnu sposobnost, te se preporučuje kao lek u slučajevima polne nesposobnosti”. Takvo verovanje i predrasuda je za lekara jasna, ali mnogi neupućeni ne znaju da je baš suprotno od onoga što se u narodu veruje.

Lečeći alkoholičare, u Dispanzeru za lečenje alkoholičara i borbu protiv alkoholizma u Beogradu, lekari Dispanzera su registrovali, između ostalih tegoba, i tegobe — poremećaje seksualne prirode, tj. kod muškaraca — alkoholičara seksualnu impotenciju u raznim oblicima, a kod žena — alkoholičarki frigidnost (seksualnu hladnoću). Bolesnici i bolesnice, obično, u početku svoga lečenja ne govore spontano o ovim tegobama, već to čine posle nekoliko dana ili nedelja, ili, što je mnogo češće, u vezi s tim poremećajima lekar im postavlja pitanja, na koja, najpre, nerado odgovaraju. Kasnije to čine sa više poverenja, jer ih je — kako kažu — bilo „sramota da o tome govore”; smatrali su da to „nije važno u lečenju od alkoholizma” i slično. Međutim, istina je na drugoj strani. Koliko su često seksualni motivi tema razgovora među poznanicima i među nepoznatim koji se prvi put vide ili nađu u društvu, toliko je razgovor o tome sa lekarima „neprijatno, nezgodno, sramotno itd.”, što može biti i posledica potpune

neobaveštenosti o pitanjima iz seksualne oblasti (mada se o tome rado govori ili sluša, čita, gleda u bioskopima itd.). Među lekarima, u Dispanzeru za lečenje alkoholičara i borbu protiv alkoholizma, ima i žena, te su muškarci — alkoholičari pred njima izuzetno retko spominjali i svoju seksualnu impotenciju, jer u njihovim očima je „lekarka prvenstveno žena, pa je pred njom sramota o tome govoriti”. To osećanje stida je često bilo razlog što smo o poremećajima seksualne potencije kod bolesnika — alkoholičara saznavali kasnije. Mnoge poodmakle alkoholičare (zbog njihove moralne i karakterne izmene), seksualna potencija više nije interesovala, već su godinama impotentni, te ih je bilo teško navesti na razgovor o tome, jer „žene ih uopšte ne interesuju niti im je stalo do njih” (a zbog čega videćemo kasnije). Često su alkoholičari prekidali lečenje ističući „da su postali polno nesposobni” zbog započetog lečenja od alkoholizma, ali se ubrzo, zatim, vraćali na dalje lečenje, uvereni (a znali su i pre toga) da lečenje od alkoholizma nije uzrok njihove seksualne impotencije. U stvari, hteli su da „imaju izgovor da se više ne leče navodeći svoju impotenciju kao glavni razlog”, jer im je „taj izgovor bio jak adut” pred svojim ženama ili pred porodicom za prekid lečenja. Pri tom su se izvinjavali što su tako postupili, tražili da im se „oprosti”, kako bi lečenje nastavili i dalje. Tek sada su izjavljivali da se njihova impotencija već mesecima ili godinama unazad provlači (od dana kada su se prijavili na lečenje od alkoholizma). Ovo navodimo stoga, što postoji predrasuda među onima koji se leče od alkoholizma, da lečenje *antabusom* ili „injekcijama” može prouzrokovati seksualnu impotenciju, što je naravno apsurdno i nemoguće; to je samo sopstvena želja alkoholičara da se ne leći, i da bi to opravdao pred drugima i

pred sobom, on govori neistinu. No, to traje vrlo kratko vreme i veliki broj takvih alkoholičara se ponovo vraća na lečenje, uveren da lečenje od alkoholizma ne može biti uzrok seksualne impotencije. Zbog toga, bolesnici alkoholičari, koji dolaze prvi put, ne bi trebali da se rukovode ovakvim izjavama pojedinih alkoholičara, koje sretnu u prostorijama Dispanzera za lečenje alkoholičara i borbu protiv alkoholizma, i odustaju od lečenja, jer su takve izjave neistinite, da ne kažemo lažne, a sve iz želje poodmaklih alkoholičara da i drugi zapadne u stadijum bolesti kao i oni, kada je lečenje više nemoguće (jer postoje i takvi slučajevi alkoholizma kada se bolesnik više ne može s uspehom lečiti i izlečiti i pored najbolje volje lekara). Dakle, da zaključimo, lečenje od alkoholizma „može“ biti uzrok seksualne impotencije samo kod onih koji svesno traže izgovor da se ne leče od svoje bolesti — alkoholizma.

Kako alkohol štetno deluje i prouzrokuje seksualnu impotenciju, odnosno frigidnost seksualnu hladnoću? Već je napred pomenuto da alkohol (koji uzimamo iz više razloga) ubrzo preko krvi dopreva u sve ćelije ljudskog organizma, a najviše one ćelije koje imaju specijalne masti — lipoidne. Kako su lipoidima najbogatije nervne ćelije, a njih ima najviše u mozgu, to znači i alkohol najpre dopreva krvotokom do mozga, prouzrokujući poremećaje istog. Koliki će taj poremećaj biti zavisi od unete količine alkohola, učestalosti unošenja alkohola u organizam, zatim od građe i zdravstvenog stanja dotičnog organizma. Pošto alkohol ima specijalni afinitet prema nervnim ćelijama, on prodire u njih i ostaje u njima sve dok ne sagori. Alkohol u nervnoj ćeliji (ili ćelijama drugih organa) vezuje za sebe kiseonik, koji je neophodan za metabolizam nervne ćelije, znači, na taj način, alkohol ometa pravilnu izmenu mate-

rija nervne ćelije, ona je onemogućena da koristi kiseonik koji je neophodan u izmeni materija, jer taj isti kiseonik je sada vezan za prisutni alkohol i dok on ne sagori, rad nervne ćelije je ometan a kao poremećaj toga rada javljaju se simptomi bolesnog stanja u manjem ili većem obimu. Treba napomenuti da kiseonik troše sve ćelije ljudskog organizma, ali na njegov nedostatak su najosetljivije nervne ćelije. Zato, pri svakom unošenju alkohola dolazi do poremećaja rada nervnih ćelija, i ti poremećaji traju dok je alkohol prisutan u njima, a to je, kao što je navedeno napred, najviše 24 sata od momenta unošenja alkohola u organizam. Pri ponovnom uzimanju alkohola, sledećeg dana, gornja „procedura“ se ponavlja, te posle kraćeg ili dužeg vremena, dolazi do promena nervnih ćelija u tom stepenu, da se one ne mogu oporaviti do stanja u kome su bile pre unošenja alkohola u organizam. Zatim nastaju i teži poremećaji, koji dovode ne samo do poremećaja rada nervne ćelije, već i do smežuranosti, a zatim i do nestanka pojedinih nervnih ćelija kako u velikom tako i malom mozgu, pa i u ostalim delovima kičmene moždine. Ukoliko je ovo propadanje nervnih ćelija intenzivnije i obimnije, utoliko će poremećaji organizma biti mnogobrojniji, što lekari nazivaju alkoholizmom tj. bolešću. Alkoholizam se u medicini ne smatra porokom, već bolešću. Alkohol ne samo što uzrokuje gornje poremećaje u nervnim ćelijama, već se to isto dešava i sa ćelijama drugih organa kao što su: srce, jetra, jednjak, želudac, oči, polni organi itd., te zbog alkohola mogu istovremeno ili posledično oboleti više organa u ljudskom organizmu (jetra, srce, želudac, i drugi). To štetno dejstvo alkohola, istovremeno ili posledično na više organa, može se manifestovati kod obolelih od alkoholizma različitim teškim oboljenjima. Tako je i seksualna

impotencija jedno od tih oboljenja, koje za čoveka ili ženu nije teško u telesnom pogledu, ali zbog značaja seksualnog života za srećan život ljudi, ova bolest može biti od veće ili manje važnosti, što zavisi od životnog doba (godina starosti) u kome se ljudi nalaze i od toga koliki značaj pojedinci pridaju seksualnom životu.

Iz gore opisanog se može videti kako alkohol izaziva poremećaje privremene ili trajnije prirode prvenstveno na nervni sistem, mada to nije jedini način delovanja alkohola na taj sistem. Napominjemo da oni koji unose alkohol vremenom oštećuju i ishranu ćelija, prvenstveno nervnih, jer se mnoge materije, kao na primer vitamini, ne mogu usisati u krv zbog toga što su želudac i jetra oštećeni od alkohola u tom stepenu, da se isti više ne koriste, već izbacuju iz organizma neupotrebljeni ili upotrebljeni nedovoljno. Taj nedostatak, udružen sa nedostatkom kiseonika još lakše i brže oštećuje do tada zdrave nervne ćelije i njihove nastavke, što se manifestuje bolešću, a tada se alkoholičar (bolesnik) i javlja na lečenje, jer primećuje na sebi promene koje do tada nije imao. Veliki broj naših bolesnika alkoholičara je preosetljiv na reči: alkoholizam, alkoholičar i slično; većina sebe smatra da „nisu alkoholičari, jer se ne opijaju kao neki svaki dan, svaki drugi — treći dan, već jedanput u petnaest dana (ili jedanput mesečno itd)“; ono „što popije čašicu — dve sa društvom i radi društva, pre ili posle radnog vremena, svakog dana ili rede“, to „nikako nije alkoholizam“ za naše bolesnike. To „što ne može bez pića“, takođe, „nije alkoholizam“ itd, itd. U našem narodu alkoholizam nema značaj bolesti, već mane, poroka, strasti, te često dolazi „do nesporazuma“ između lekara i alkoholičara, kada se gornji termini pominju. Lekari govore o alkoholizmu a bo-

lesnici o raznim vrstama pića, što je u suštini jedno te isto, te bolesnike, koji dolaze ili će doći na lečenje, ne treba izraz alkoholičar i alkoholizam da vređa, jer isti nisu nimalo uvredljivi, već označavaju za lekara jedno bolesno stanje koje može biti u raznim stadijumima. Ovo napominjemo zbog toga, što i taj izraz može biti, kod nekih bolesnika, jedan od „razloga“ da ne pristupi lečenju, a to je, za nas lekare, samo jedna potvrda da dotični bolesnik ne želi da se leči, iako kasnije može drukčije misliti.

Kada se unese manja količina alkohola u organizam, do koncentracije u krvi od 0,5—1,5‰, nastaje *pripito stanje* koje se manifestuje kod pojedinaca i time što počinje da misli, govori ili dela u cilju ostvarivanja seksualnog zadovoljenja. Naime, pod dejstvom alkohola na mozak, moralne norme ponašanja se odbacuju, osoba se ponaša „bez kontrole“. Od detinjstva nas uče, najpre roditelji, zatim nastavnici i pedagozi, šta je lepo a šta nije, šta je dozvoljeno a šta nije, te stvaramo socijalne, moralne i etičke norme ponašanja. Sa uzimanjem alkohola te norme ponašanja nestaju, a seksualni nagon, koji je u nama potisnut, onda se manifestuje, „jer je kontrola“ od strane mozga otpala. Zato je osoba u pripitom stanju samopouzdanija, slobodnija, približava se na jednostavan, često i vulgaran način osobi suprotnog pola, a iz celokupnog onajanja se jasno vidi želja za seksualnim odnosom, kako bi se ekscitirani (uzbuđeni) polni nagon zadovoljio. Već samo ponašanje pripite osobe može biti antipatično ili odvratno drugoj osobi suprotnog pola, tako da to približavanje partnera nema one topline i lepote koja se inače nalazi u takvoj prilici. Događa se da muž u pripitom stanju bez mnogo uvoda želi ili zahteva koitus sa ženom, na koji ova može da pristane, bilo da isti i sama želi ili, pak, da ne bi došlo do obja-

izostaje erekcija nopte, te se seksualni čin ne može ni započeti. U takvim situacijama, alkoholisani čovek, obično, osuđuje partnerku za svoj „neuspeli“, a ne vidi da je pravi uzrok njegovog neuspaha, tj. poremećaja potencije — alkohol. Znači, treba imati na umu gornje činjenice, tj. da želja za seksualnim odnosom u pripitom stanju (koja je obično povećana) nije isto, ne ide uporedo i sa seksualnom sposobnošću u takvom stanju, jer je potencija muškarca obično u mnogome smanjena, a manifestuje se poremećajem erekcije ili ejakulacije.

Zena u pripitom stanju se takođe ponaša slobodnije. Isticanjem želje da joj je stalo do seksualnog odnosa, već može destimulirati muškarca. Pošto je etilisanaj ženi potreban, analogni muškarcu, jaci podsticaj bilo ekstragenitalnog ili genitalnog karaktera, a isiti može izostati to je i njeno zadovoljenje (orgazam) u pitanju. Ako se takvi seksualni kontakti ponavljaju, a pri tome ne dolazi do orgazma, ona vremenom može postati frigidna (seksualno hladna). Gore navedeno ne odnosi se na osobe koje uzimaju alkohol duže vremena, već na povremeno unošenje alkohola kod zdravih osoba. Zatim, nije to u svim slučajevima, već samo u nekim. Teško je reći, koliki je broj seksualnih poremećaja, jer je, zbog delikatnosti oboljenja, teško dobiti iskaze. Stoga i nemamo nikakvu statistiku koju bi mogli citacima dati na uvid, što predstavlja veliki propust, jer bi se tek tada videlo koliki je štetni efekat alkohola, uoštećenog periodično kod zdravih osoba, na pojavu poremećaja u seksualnoj oblasti. U takvim pripitim stanjima podjednako deluju na seks partnera, koji nije pod dejstvom alkohola, kako alkoholi kao spoljni otrov, tako i psihički uticaj alkoholisane osobe.

Ovom prilikom treba istaći i druge činjenice koje mogu imati vezu sa seksualnim životom ljudi i žena.

26

njavanja, prepirke itd. Ljubavna predigra, ovde, svakako nije na visini, jer muž želi, suprotno želji žene partnera, da pređe i bez predigre na sam kolitus. Time je već stvorena razlika u njihovoj želji. Njemu su potrebni, zbog stanja u kome se nalazi, jaci podsticaji od nje, jer je pripit čovek manje oselativ na sve one impulse koji dolaze do mozga (a o čemu je napred bilo govora). Medutim, ovi podsticaji s njene strane mogu izostati, jer se ne oseća zadovoljnom; njoj je jasno da je celokupno njegovo ponašanje svedeno na meru zadovoljenja nagona, da je ona kao ličnost zapostavljena, te se ponaša ili pasivno ili, pak, pruža otpor (rećima ili pokretima). On tako seksualno ekscitiran, zbog njegovog ponašanja, inhibiran je u tom stepenu da prisutna želja za seksualnim odnosom otpada; započeti kolitus ne može nastaviti, jer dolazi do prestanaka erekcije ili do prerane ejakulacije, a sve kao posledica njegovog ponašanja, koje je u stvari samo odgovor na njegovo pri-stupanje njoj. Takva disharmonija u seksualnom životu, jedne pripite i druge neetihsane osobe, je vrlo česta i ukoliko se ponavlja, za alkoholisaniog postaje stalni problem, tj. doći će do manifestovanja jednog od oblika seksualne impotencije (svrstane obično u impotentia erectionis, impotentia ejaculatio-nis). To je vidljivo dejstvo alkohola na seksualnu potenciju muškarca u pripitom stanju, koje može biti i prvo u njegovom životu. Dakle, iako je želja pod dejstvom alkohola veća, polna sposobnost je umanjena. To proizlazi iz činjenice da je pripitom čoveku potreban jaci podsticaj od strane partnerke, jer taj podsticaj, ako je partnerka trezna, obično izostaje. Zbog nedovoljnih draži želja za seksualnim odnosom može trenutno da se ugasi, a s tim izostaje već nastala erekcija, ili dolazi do prerane ejakulacije jer je olak-san njen mehanizam pod dejstvo alkohola, ili, pak,

Ne treba zaboraviti da su se mnoge žene i muškarci, u pripitom stanju, inficirali raznim polnim zaraznim bolestima, kao što su: gonoreja, sifilis, meki šankr, četvrta polna bolest. Pod dejstvom alkohola lako su stupali u seksualni kontakt sa osobama kojima nikada ne bi trezni prišli, a alkohol je onaj koji omogućuje lakše oboljevanje od zaraznih polnih bolesti (veneričnih bolesti). Ako se radi o mladim osobama, između 15—20 godina, efekat alkoholisanja može biti još gori i obuhvatniji na ličnost koja treba tek da se formira. Sem mogućnosti da izazove poremećaj potencije, alkohol može razviti u tako mladoj osobi (bilo da je u pitanju mladić ili devojka) pogrešne stavove i predstave o seksualnim doživljavanjima u etilisanom stanju, te iskriviti predstavu o seksualnom životu uopšte. Dok se, recimo, partnerki prilazi sa nežnošću i ljubavlju, sa željom da se ljubavne emocije što više izraze, dotle etilisani muškarac postaje grub, bez nijansiranih ljubavnih emocija, bez lepote u celokupnom seksualnom ponašanju; ovakav stav deluje inhibitorno na partnerku, koja takav seksualni odnos doživljava hladno ili sa odvratnošću, što etilisani — pripiti uopšte ne primećuje ili ako primećuje počinje da ispoljava i sam poremećaje seksualne sposobnosti. Sve ovo može da se primeni i na etilisane žene, devojke. Alkohol kao spoljni toksin (spoljni otrov) često može biti uzrok poremećaja seksualne potencije muškarca, odnosno frigidnosti kod žena. Ovo toksično dejstvo periodičnog unošenja alkohola je privremeno, ali ako se unošenje alkoholnih pića nastavi, može dovesti i do trajnih poremećaja u sferi potencije.

U težem obliku alkoholisanosti, kada je koncentracija alkohola u krvi od 1,5—2,5% i kada govorimo a *pijanom stanju*, direktan štetni uticaj alkohola na seksualnu potenciju je manifestniji. Pijana osoba je

spora, govori i kreće se sporije, zapliće jezikom, ne može da iskaže sve što joj je na umu, ispoljava želju za snom, to je i sama seksualna želja slabija; takva osoba, pogotovu muškarac, nema izraženi nagon u dovoljnoj meri, njegova potencija je potpuno ugašena, nema erekcije, niti je sposoban za koitus. Ako se takvo pijano stanje ponavlja tokom nedelje 1—3 puta, a zatim produži mesecima, kao što je to kod izvesnog broja alkoholičara, jasno je da on zbog dejstva alkohola nije seksualno potentan. Lečenje takve impotencije zahteva duži vremenski period, tj. mora se lečiti najpre bolest — alkoholizam, a samim tim i impotencija.

U *teškom pijanom stanju*, kada koncentracija alkohola u krvi dostiže nivo od 2,5—3,5%, osoba teško i usporeno diše, povraća, želi samo da spava, o nekoj potenciji se ne može ni govoriti, jer u takvom stanju, jasno je, o nekoj seksualnoj želji nema ni govora. Ako se radi o teško alkoholisanom ženi, ona skoro i nije svesna šta čini niti u koitusu učestvuje, jer je za isti nesposobna (iako partneru može kao objekt poslužiti). Ukoliko muškarac sa takvom ženom koitira, svakako da se ne radi o zdravoj osobi, već perverznoj ili duševno oboleloj ličnosti.

Da li je što potrebno reći o *komatoznom stanju akutne opijanosti alkoholom*, kada je potrebno najhitnije preduzeti medicinsku intervenciju radi spasavanja života takve osobe? Svakako da ne treba, jer je svima poznato stanje teškog trovanja alkoholom. kada nema psihičkog života, a seksualni nagon je ugašen.

Do sada je bilo reči samo o uticaju alkohola na seksualni život, i to u slučajevima kada se alkohol uzima u jednoj dozi, bilo prvi put, ili u više puta ponovljenoj situaciji. Zavisno od koncentracije alkohola opisano je i moguće dejstvo na seksualnu

sferu ljudskog života, kao i način na koji alkohol djeluje u takvim situacijama.

Međutim, poznata su mnoga druga bolesna stanja izazvana alkoholom, o kojima će biti govora u daljem izlaganju a kod kojih su poremećaji seksualne potencije češći i intenzivniji.

Kod mnogih osoba koje povremeno uzimaju alkohol tokom vremena može doći do stanja koje lekari nazivaju *alkoholizmom*. U takvom stanju osoba mora svakodnevno da uzima alkoholna pića, jer bez njega ne može da radi, da bude zadovoljna, jednom rečju, bez alkohola više ne može da živi. Da bi došla do ovog stadijuma oboljenja osoba mora biti „potrošač“ alkohola više godina, mada mnogi koji uzimaju alkohol ne dospevaju u ovaj stadijum bolesti, što, takođe, zavisi od mnogih činilaca. Šire objašnjenje tih činilaca zahteva više prostora; radi lakšeg razumevanja biće dati samo najkraći podaci kao što je to činjeno i do sada u tekstu. Onaj koji ulazi u toksikominsku fazu alkoholizma ispoljava mnogobrojne telesne i psihičke poremećaje po kojima se lekar orijentise i uvršćuje bolesnika u pretoksikomanski i toksikomanski alkoholizam. Mnogi alkoholičari pre nego su dospeli u toksikomansku fazu alkoholizma ispoljavaju poremećaje koji govore da će kroz izvesni period dospeti u toksikomansku fazu alkoholizma; takođe i poremećaji seksualne potencije su tada češći i intenzivniji. U Dispanzeru za lečenje alkoholičara i borbu protiv alkoholizma u Beogradu broj onih koji ispoljavaju poremećaje potencije, a dijagnosticirani su kao hronični alkoholičari, je vrlo veliki. Procentualno taj broj se kreće oko 70%, tj. na sto bolesnika toksikomana — alkoholičara, imali smo oko 70 bolesnika koji su ispoljavali impotenciju u raznim oblicima; trajanje impotencije takvih bolesnika je neobično dugo, u pojedinim slučajevima je izno-

sila i do 10 godina. Među njima je bio veliki broj muškaraca u životnom dobu između 30—45 godina (samo dvojica su bili stariji od prethodnih — jedan je imao 48, drugi 54 godine). Znači, kod ljudi u zreлом životnom dobu, sa razvijenim seksualnim nagonom i ustaljenim seksualnim navikama, prekomerna upotreba alkohola dovodi do oštećenja mnogih organa i do seksualne impotencije.

Hroničnog alkoholičara (u daljem tekstu alkoholičar) karakteriše psihofizička zavisnost od alkohola, on ne može bez alkohola i ispoljava fizičke i psihičke znake bolesti. Fizički simptomi su: proširenje krvnih sudova na nosu i na licu (koje alkoholičaru daje tipičan izraz), podbuli očni kapci, jutarnje povraćanje zbog zapaljenja jednjaka, zapaljenje želuca, zapaljenje jetre (ciroza jetre), oboljenja srca (naročito kod alkoholičara koji rade fizički posao), zapaljenje živaca sa oduzetnošću pojedinih nerava, bolovi u listovima, drhtanje pristiju itd. itd. Psihički znaci su takođe mnogobrojni: alkoholičar je veseo, osobito kada je već uzeo alkohol, optimistički je raspoložen; ta veselost je prazna, bezrazložna i često ne odgovara situaciji. On voli glupe i vulgarne šale na račun drugog, stalno ponavlja svoje „došetke“, ali, ako se našale na njegov račun, onda je srdit, uzbuđen, sposoban da se svađa i ne preza od tuče, skandala i sličnog. U krugu alkoholičara ponaša se „kao veliki drug“, spreman je da s njima potroši celu svoju platu na piće, mada je porodicu ostavio bez ijednog dinara za ceo mesec; kod kuće je prgav, ljutit, grdi i psuje ženu, decu, roditelje i sve one koji ga savetuju da se leči ili odrekne pića. Međutim, takođe je spreman i da, plačući i moleći oprostaj od žene i dece, da svečano obećanje da neće piti, ali čim vidi čašu sa pićem, već zaboravlja ono što je obećao i nastavlja sa alkoholisanjem; ne za-

zire ni od prevara, pronevera, krađa, prodavanja lične i tuđe imovine, svoje i tuđe odeće i obuće; zlo-upotrebljava svoju roditeljsku i supružansku dužnost čineći sve gadosti da bi došao do novca i alkohola, koji će ga oraspoložiti i pružiti mu mogućnost da za kratko vreme svu svoju bedu zaboravi, da bi iza toga opet bio onaj isti. Na radu je među onima koji najmanje mogu doprineti da se posao odvija bez zastoja; njegovo je „radno mesto teško, najteže“, „on je bolestan, ne može raditi“, za sve su „drugi krivi“; on je „najbolji čovek, koji zbog svoje dobrote večitro strada“, „pije, jer mora da zaboravi gadosti svoje dece, svoje žene, roditelja itd.“ Alkoholikar uvek ima razloga zbog kojih pije, njegova je mašta vrlo bogata u iznalaženju istih. Jedino ne može videti razloge zbog kojih ne treba piti. Tu je potpuno slep. Alkoholikar stalno govori o sebi, zna se opravdati i drugog okaljati, neupućenog može tronuti kao „nesrećnik, a tako dobar u duši“. Njegov spoljni izgled se tokom vremena menja: sve je prljaviji, neobrijan, umašćene odeće, rublja, pocepane obuće; u početku se skriva od poznanika, da bi kasnije i to prestao, postaje etički toliko tup, da mu nije stalo ni do samog sebe, sem do alkohola. Alkoholikaru pamćenje slabi, on intelektualno propada, tako da može potpuno otupeti, te odaje utisak glupe osobe. U društvu se njegov rang postepeno spušta do druženja samo sa sebi sličnim, tj. alkoholikarima. Njegova polna sposobnost potpuno opada, mada nagon i dalje može ostati prisutan. Nagon nekada može biti i pojačan, te alkoholikar postaje ljubomoran do te mere, da ideje ljubomore preovlađuju nad celokupnim njegovim ponašanjem i tada postaje duševni bolesnik, koji se mora zatvoriti u bolnicu za duševne bolesnike. Dakle, alkoholikara karakterišu takve promene karaktera, moralno i etičko propadanje, da

posle izvesnog vremena ne možemo prepoznati njegovu ličnost, jer je to postala sasvim druga osoba. Ovaj opis alkoholikara je naveden iz razloga da se što bolje razume ono o čemu govorimo. Moramo napomenuti da nemaju svi alkoholikari iste simptome i u istom obimu, ali se većina navedenih može naći kod mnogih.

Pre nego što postane alkoholikar, pojedinac se može opijati dva ili i više puta. Ako se alkoholikar do pijanog stanja, ili i jače od ovog, jasno je da tih dana neće biti seksualno potentan. Tako, najpre, dolazi do proređivanja koitusa, s tim što se potencija smanjuje u onim koitusima koje obavlja kada je trezan, jer se često dešava, iako je želja jaka (nekada jača nego kod nealkoholikara), nemogućnost erekcije, nedovoljna erekcija ili prerana ejakulacija itd. Tokom vremena potencija alkoholikara postaje sve slabija, dok se jednog dana ne dođe do stanja potpune impotencije (ma koga oblika). Najčešće se, u početku, sreću poremećaji erekcije, naime, *impotentia erectionis* u svim njenim vidovima. Na primer, tzv. *relativna totalna nemogućnost erekcije* je najčešća. Alkoholikar ima erekcije van koitusa, ali kada isti želi ili pokušava, erekcija je odsutna. Takođe je česta i *nedovoljna erekcija*, kada je penis mlitav, te se ne može izvršiti koitus. Više puta su alkoholikari izjavljivali, da su raznim postupcima nastojali da poprave erekciju, ali, na njihovo razočaranje, nisu ništa postigli. Slučajevi *nepotpune erekcije* nisu nimalo ređi od prethodnih. Alkoholikar pred sam koitus ima erekciju, ona je dovoljna da bi se koitus izvršio, ali kada isti pokuša dolazi do prestanka erekcije i koitus je nemoguć. U ovakvim slučajevima polne slabosti, alkoholikarima je teško shvatljivo kako je to moguće: erekciju ima, ali kada pokušava seksualni odnos ista prestaje. Nikada mu

ne padne na um da bi tome uzrok mogao biti njegov alkoholizam. Njemu je to potpuno nepoznato, a objasniti mu uzrok predstavlja mukotrpan i dugotrajni posao za svakog lekara, i nije retkost da to alkoholičaru lekar i pored najbolje volje (lekarske) ne može objasniti, jer je alkoholičar prepun zabluda o „dobrom delovanju alkohola na seksualnu sposobnost“.

Sem gornje vrste impotencije vrlo je česta i *impotentia ejaculationis* i to tzv. *ejaculatio praecox*, kada dolazi do prebrze ejakulacije, tj. pri prvom dodiru ženinih genitalija (spoljnih) ili odmah pošto je penis prodro u vaginu. Ova vrsta seksualne impotencije je po učestanosti ista kao i *impotentia erectionis*, mada mnogi alkoholičari *ejaculatio praecox* i ne smatraju nekim poremećajem, već za to daju svoja objašnjenja, koja su naravno bez značaja.

Kod alkoholičara, koji su se karakterno i etički izmenili, tokom vremena se razvija najteži oblik seksualne impotencije tzv. *impotentia concupiscentiae*, kada alkoholičar gubi polni prohtev. U početku je gubitak polnog prohteva obično relativan, tj. odnosi se na njegovu ženu, jer je ona ta koja ga „stalno prekoreva ili grdi“ što pije, pa se i polni prohtev prema njoj najpre gasi. Ovde igraju veliku ulogu psihički momenti i emocionalno poremećeni odnosi između alkoholičara i žene, ali nije ništa manja uloga i alkohola kao toksina (otrova), koji direktno deluje na polne žlezde ili na nervni sistem. Kasnije, gubitak polnog prohteva postaje apsolutan i odnosi se na sve žene uopšte. Takvog alkoholičara žene ne interesuju, iako on (alkoholičar) može biti mlada osoba ili zrela, ali ne i stara da bi polni prohtev bio potpuno ugašen. To je zaista težak poremećaj, mada ga alkoholičar takvim ne smatra, jer on ima za to

„svoja objašnjenja“, kao što, uostalom, ima i za uzimanje alkohola uvek spreman odgovor.

Mnogi su lekari smatrali da do ovakvog poremećaja seksualne potencije dolazi zbog toga što alkohol deluje toksično direktno na muške polne žlezde (testise) uništavajući njegovo tkivo koje je izvor produkata — muških polnih hormona, koji su neophodni i za stvaranje seksualnog nagona. Kada isti nedostaju dolazi, između ostalog, i do prestajanja (gašenja) seksualnog nagona, nekada sporije, nekada brže. Takvo mišljenje se zasnivalo i na konstatovanju malog obima muških polnih žlezda kod zrelih muškaraca, na njihovoj atrofiji, kao i na merenju muških polnih hormona u izlučenoj mokraći u kojoj su se nalazili u neznatnoj količini, ili su se nalazili u količini, koja je, u poređenju sa količinom polnih hormona u mokraći nealkoholičara, bila nedovoljna. Međutim, verovatnija je pretpostavka da alkohol delujući permanentno na nervne ćelije u velikom mazu i na nervne strukture ispod velikog mozga, kao i na nervne puteve od mozga do kičmene moždine (u kojoj se nalaze centar za ejakulaciju i centar za erekciju) oštećuje iste u toj meri da ih onesposobljava da prenose nadražaje, koji su neophodni za normalan rad polnih ćelija u polnim žlezdama. Ove, tokom vremena, atrofiraju, odnosno ne produkuju dovoljnu količinu polnih hormona (neophodnih za organizam) da bi se stvoreni polni nagon održavao. Takođe, nedostaju i potrebni stimuli od strane nervnog sistema za druge žlezde koje luče hormone, a koja, pak, (osobito hipofiza) sa svoje strane stimulišu svojim hormonima rad polnih žlezda, te na taj način doprinose sve manjoj produkciji polnih hormona u muškom organizmu. Da alkohol deluje na bilo koji od gore navedenih načina efekat je za alkoholičara isti, tj. kod njega se ranije ili kasnije

gasi polni prohtev. Imali smo prilike da vidimo nekoliko bolesnika — alkoholičara kod kojih je polni prohtev bio potpuno ugašen. Bolesnik je imao 42 godine kada smo ga prvi put pregledali. U toku razgovora je izjavio da već više od pet godina, tj. od svoje 38. godine, nije seksualno potentan. Do tada je povremeno i mislio na ženu, ali ubrzo je „digao ruke od toga“, jer ga žena više nije uopšte interesovala. Nikada se nije žalio na svoju impotenciju lekarima, iako je sa njima bio godinama u kontaktu iz drugih razloga. U razgovoru s nama takođe nije rado govorio o svojim tegobama iz seksualne sfere, jer „ga seks uopšte više ne interesuje, niti ima žene koja bi ga mogla ma čim zainteresovati“. Bolesnik je već unazad 15 godina pio alkohol, ali više zadnjih 4 godine. Na pregled je došao pod prinudom svoje porodice. Ima ženu i troje dece, dugo je u braku. U početku, bio je vrlo dobar čovek, poletan, interesovao se za porodicu, sport, politiku, zabavu, ali je kasnije sve zapostavio. U svojoj 38-oj godini postao je potpuno indiferentan prema drugom polu. Negirao je druge načine seksualnog zadovoljenja, što i njegova porodica potvrđuje, a iz čega se može zaključiti da je kod ovog bolesnika došlo do potpunog gašenja polnog prohteva.

Drugi bolesnik je još instruktivniji za ovu vrstu seksualne impotencije. Imao je 55 godina kada smo ga pregledali. Povremeno je uzimao alkohol od svoje 25. godine; opijao se jedanput — dvaput mesečno. Posle 38. godine počinje sve češće i više da unosi alkohol, a od svoje 42. godine nema „dana a da nešto ne popije“. Kada je imao 40 godina primetio je da nema erekcije. Lečio se ali nedovoljno, tj. lečio se samo zbog impotencije. Lečenje je bilo bezuspešno, pa je zbog toga prestao da se javlja lekaru. Od svoje 45. godine „nema želje niti interesovanja za žene“

tako da to traje ukupno 10 godina. Došao je na lečenje, ali sada zbog alkohola, jer je video da je popustio sa živcima; tresu mu se ruke dok ne popije alkohol, noću loše spava, trza se u snu, i rešio je da se se leči od alkoholizma. Što se tiče seksualne impotencije i mogućnosti da se i to izleči, izjavljuje da to uopšte „više nije važno“, želi samo da „se oslobodi pića“, jer „deca su mu velika, pa ga sramota i od njih, jer su viđeni ljudi“.

Ovakvi bolesnici — alkoholičari, sa ugašenim polnim prohtevom, nemaju seksualne snove, dok bolesnici sa poremećenom seksualnom potencijom, kao što su: nemogućnost erekcije, nedovoljna erekcija, prerana ejakulacija itd., imaju vrlo žive snove sa seksualnim sadržajima, u kojima su jako potentni; budući se iz takvih snova postaju „razočarani što je to samo san“. Ovo se tumači „ispunjenjem želja u snu“, što samo dokazuje koliko su pojedini bolesnici (alkoholičari) okupirani svojim poremećajem zdravlja iz seksualne sfere.

Postoje i duševne bolesti koje su posledica zloupotrebe alkohola. Svima je poznato duševno oboljenje *delirium tremens*, koje se javlja kod izvesnog broja alkoholičara. U ovom slučaju je takođe polni nagon ugašen, i tek kada se odoljenje izleči, i ako se radi o alkoholičaru kod koga nije došlo do gašenja polnog prohteva, uspostavlja se postepeno i seksualna potencija.

Korzakovljeva psihoza je drugo duševno oboljenje koje se javlja kod alkoholičara, a gde je, takođe, prisutna impotencija. Kako su posredi stariji alkoholičari, kod njih se potencija retko i teško opet uspostavlja.

Alkoholna halucinoza je treće oboljenje praćeno impotencijom, a nastalo kao posledica višegodišnjeg uzimanja alkohola.

Alkoholna ljubomora je takođe duševno oboljenje, ali, interesantno, zbog sadržaja bolesne psihe. Kako i samo ime kaže posredi je ljubomora, ali takvog intenziteta da predstavlja bolesno duševno stanje. Alkoholičar tokom vremena postaje sve manje potentan, a kada nastane impotencija u njemu se stvaraju sumanute ideje ljubomore koje se odnose na njegovu ženu. Kada je bolest u punom stepenu ideje ljubomore su potpuno apsurdne i grotksne za svakog sa strane, ali ne i za alkoholičara koji iste ispoljava. Za bolesnika žena „postaje jako sumnjiva“, izlaže je teškim maltretiranjima: bez obzira kako mu žena izgleda i koliko ima godina „on zna da ga vara s drugim čovekom“, ako izađu u grad zajedno i žena se javi poznaniku „oni se, znači, tog trenutka dogovaraju kada će se ponovo naći“; ako je našminkana „ona želi da se dopadne drugima, da skrene na sebe pažnju“, ako razgovara u zajedničkom društvu ona „pred njim flertuje najbezočnije, daje drugima na znanje da želi seksualni akt“. Bolesnik „proverava veš i haljine svoje žene i svuda vidi tragove koi-tusa“. Dok zajednički ručaju i žena je slučajno otišla u sobu po neku stvar, bolesnik brzo odlazi za njom „jer, verovatno se zadržala da bi nekoga primila kroz prozor, dok on ruča“ itd. itd. Takav bolesnik sve i svašta dovodi u vezu sa ženinim neverstvom, koje ona vrši „na njegove oči“. Posle pretnji i grdnji zbog takvog „ponašanja“, nije retko da bolesnici i fizički napadaju svoje žene, ili ih, na kraju, i ubiju. Život žena, bolesnika koji ispoljavaju ovo duševno oboljenje, stalno se nalazi u opasnosti. Neupućeni u ovakva stanja još mogu poverovati alkoholičaru da govori istinu, da ga sažaljevaju „što ga žena vara“, i da budu na strani bolesnika protiv ne-dužne žene. Zbog toga je i napisano nešto više o ovoj bolesti, kako bi se čitaoci mogli u takvim situaci-

jama snaći, jer su bolesnici, koji ispoljavaju ovakve ideje ljubomore, opasni po svoje žene, jer ih mogu fizički uništiti — ubiti.

Maršiafavina bolest se ne javlja u našoj zemlji, već, isključivo, kod Italijana koji piju nezrelo crno vino. Navodimo je zbog toga, što se kod nje, takođe, menja normalni polni nagon i javljaju razne perverzije.

Vernikeova bolest je teško nervno oboljenje koje može nastati kod alkoholičara i koje takođe prati pojava ugašene polne sposobnosti.

Iz napred iznetog se moglo shvatiti kako alkohol deluje na seksualni život, direktnim štetnim delovanjem kao otrov za ljudski organizam.

II — *Seksualni poremećaji kod alkoholičara uzrokovani psihičkim faktorima*

Napred je izneto šta sve utiče povoljno na seksualnu potenciju (u poglavlju o seksualnoj potenciji), pa je navedeno da psiha može dvostruko uticati: povoljno — stvarajući uslove za potenciju, ili nepovoljno — inhibirajući (kočeći) polni prohtev, a samim tim i potenciju. Ta inhibicija seksualne potencije se dešava u mozgu, središtu duševnog života, odakle se odašljilju kočeći impulsi na seksualne centre u slabinskom i krsnom delu kičmene moždine. Iz ovih centara u kičmenoj moždini idu dalje kočeći impulsi do polnih organa, te kao posledicu istih imamo nedostatak ili nedovoljnu erekciju kod muškarca, ili ma koji drugi poremećaj potencije koji je ranije naveden. Kod žene pak se ovo ispoljava u vidu frigidnosti.

Psihogena impotencija nastaje kada su polni organi zdravi, nervni sistem neoštećen, žlezde s unutrašnjim lučenjem očuvanih funkcija (onih koje luče

hormone), kada nema unutrašnje ni spoljne intoksikacije, već postoje jedino psihološki faktori u ličnosti ili sredini u kojoj ona živi.

Psihička impotencija alkoholičara može nastati pod dejstvom različitih faktora, koji se mogu šablonski svrstati u sledeće:

1. spoljna sredina,
2. ličnost alkoholičara i
3. objekt — seksualni partner.

1) *Spoljna sredina;*

Seksualni odnos je intimna, prisna i ljubavju prožeta situacija — događaj, koja se odvija u atmosferi bez prisustva drugih (sem u patoloških osoba); svaki poremećaj takve atmosfere od drugih može dovesti do inhibicije psiho — seksualnih refleksnih puteva i prouzrokovati kod muškarca poremećaje potencije, a kod žene frigidnost. Tako se u našim uslovima dešava da je *loša stambena situacija* jedna od najčešćih, nepovoljnih spoljnih inhibitornih uticaja za nastanak poremećaja potencije. Mnogi braćni parovi (drugovi) su prisiljeni da stanuju u *prolaznoj sobi*. U njoj je atmosfera za normalan seksualni odnos loša. Često se čuje od naših bolesnika — alkoholičara da su pri seksualnom odnosu bili ometani prolaženjem drugih stanara kroz njihovu sobu, bilo danju, bilo noću, tako da su jednog trenutka primetili da više nisu potentni. Pri sledećim pokušajima nisu bili sposobni za seksualni akt, jer nisu imali erekciju ali im nije bilo jasno zbog čega je to tako. Još manje su bili spremni da dotičnoj situaciji pripišu i svoju impotenciju, jer nisu dovoljno obavesteni šta sve utiče nepovoljno na potenciju. Mnogi od njih se obraćaju lekaru, ali ne iznose pod kakvim

okolnostima je impotencija nastala, ili, pak, lekar često ne postavlja pitanje u kakvim se stambenim okolnostima bolesnik nalazi. Praksa je da se tada prepisuju mnogi lekovi za poboljšanje seksualne moći pri čemu uspeh sigurno izostaje, jer se osnovna stvar, stambena situacija, nije promenila.

Ima slučajeva da muž stanuje u *jednoj sobi* sa odraslom decom, majkom, ili nekim drugim iz bliže i dalje familije, i ta situacija, takođe, može usloviti isti efekat, tj. gašenje seksualne moći muškarca, odnosno nastanak frigidnosti u žene.

Takođe je jedan 26 — godišnji početni alkoholičar stanovao punih pet meseci u jednoj sobi sa ženom (koja je imala 23 godine) i majkom. U jednom krevetu su spavali on i žena, a u drugom, odmah do njih, bolesnikova majka. Prvih 15 dana bilo je sve u redu, naime, sesksualni odnos se mogao obaviti bez ikakvih poremećaja, ali je iza toga muž postao impotentan, posle čega je otpočeo da pije. Dodavši da se leči od alkoholizma i iznoseći svoje tegobe, naglasio je da je „nesposoban za polni akt“. U razgovoru bolesnik je izneo da je 15.-og dana posle venčanja, u toku noći, kada je koitirao sa ženom, imao utisak da je majka budna, tako „da se presekao odjednom“; do tog momenta prisutna erekcija odjednom je nestala, i koitus prekinut. Tome nisu pridavali neki posebni značaj. Međutim, sledećih noći, više nije imao erekcije uopšte. Nije se nikome obraćao za savet, jer „je očekivao da će to samo po sebi proći“, i to se do dolaska u Dispanzer za lečenje alkoholičara održava.

Ilustrovan je slučaj mlade žene, koja je tokom jedne godine postala frigidna. Udala se iz ljubavi. Muž je voli. Oboje imaju po 24 godine. Nemaju dece, stanuju u jednoj sobi. Prvih 4 meseca od venčanja njihov seksualni život je takav, da su oboje zado-

voljni. Međutim, posle 4 meseca, muž dovodi u sobu svoju sestru od 14 godina, kako bi im pomagala oko čišćenja sobe, kuvanja, jer su oboje zaposleni i „vole po podne da izađu”. Ona se protivila dolasku muževljeve sestre, ali on je to želeo, te je popustila. Mlada žena je, od dolaska svoje zaove, postala u seksualnim odnosima hladna, a pre toga, po njenim rečima — „bila je vrlo temperamentna”. Za muža je bilo neshvatljivo da na nju nepovoljno utiče prisustvo devojčice, koja, u njihovoj sobi iza paravana, čvrsto spava. Da bi stvorio raspoloženje kod svoje žene počeo joj je davati, pre nego što legnu, po koju čašu rakije. I pored „ove terapije”, žena je postala „sve hladnija u seksualnom odnosu”, ali je zato počela i preko dana uzimati rakiju. Muž je dovodi u Dispanzer radi lečenja „od alkohola”, a frigiditet je bio tek nešto uzgred, jer, kako kaže — njemu to „nije smetalo”, mada su odnosi u braku već postali loši, počele su svađe, a nije izostala ni tuča.

Mnogi alkoholičari su pokušavali koitus u *parku* i tom prilikom im se „prvi put dogodilo da nisu polno sposobni”. Naime, kako jedan od njih iznosi, bio je „malo zagrejan” i u kafani se upoznao sa „jednom slatkom malom”. Posle poznanstva i međusobnog dopadanja na „prvi pogled” otišli su u park da se prošetaju; jer, „bilo je divno letnje večer sa mesečinom”, a „njima se nije spavalo”. Sedeli su na travi i kako se „ona nije protivila”, pokušao je koitus. Erekcija mu je bila „sjajna”, ali, u tom trenutku je „nešto pored njih šušnulo”, pomislio je da to „neko prilazi” i erekcija je odmah prestala. Ljubavnu igru su nastavili, ali „nažalost, on više nije imao erekciju”. Osam meseci je prošlo od kako su se počeli „zabavljati”, ali, do sada nije mogao imati koitus, iako isti više ne pokušava u parku, već kod kuće „gde su mu odlični uslovi”. Impotentan je već 8 meseci a da

nije znao, niti mu je bilo jasno, kako je nastala njegova impotencija. Došao je da se leči „od alkohola i uzgred ovoga” jer do sada, o ovome, nije nijednom lekaru pričao „sramota ga da o tome govori”.

Postoje i druge loše situacije, koje dovode do istog efekta, tj. do nastanka impotencije, ali bi nas daleko odvelo kada bi sve nabrajali. Činjenica je da usled nepovoljne spoljne situacije dolazi do inhibicije od strane psihe na nervne centre u mozgu, odakle se inhibicija (kočenje) prenosi na kičmenu moždinu, a iz ove na polne organe uzrokujući kod muškarca seksualnu impotenciju (najčešće nedostatak erekcije), a kod žena frigidnost.

2) Ličnost alkoholičara (subjekta);

Kada je alkoholisan (pod dejstvom popijenog alkohola) *subjekt* (bilo muškarac ili žena) mnogo slabije prima draži preko svoja čula (čula vida, sluha, kože, itd.). Mnoge, obične draži, koje se prime preko čula u treznom stanju, sada se ne primaju, jer je mozak alkoholisanog subjekta ispunjen u takvoj meri, da su mu potrebne jače draži nego obično, kako bi iste primio — registrovao. Zbog nedovoljno jakih nadražaja mozak se ne stavlja u stanje razdraženja — potrebno da bi stimulisao prenošenje tih istih draži nadole ka kičmenoj moždini i dalje — prema polnim organima. Ostajući bez potrebnih draži, iako je želja za seksualnim aktom prisutna, polni organi ne dolaze u stanje erekcije potrebne za koitus, te se tako razvija seksualna nemoć. Ovde psiha deluje kočeći — inhibitorno na nervne puteve koji prenose erogene draži do polnih organa, koji su izvršioi koitusa. Jedanput neuspešno obavljen koitus, ako se ponavlja pod sličnim okolnostima, ubuduće, može dovesti do stvaranja uslovnog refsleksa inhibicije sek-

sualne potencije, što ima kao krajnji rezultat seksualnu impotenciju kod muškarca, odnosno frigiditet kod žene. Razmašljanje o ovom nedostatku još više inhibira psihoseksualni refleksni mehanizam seksualne potencije. Naime, ako muškarac pristupi seksualnom aktu u napitom stanju, može se dogoditi da ne uspe da izvrši koitus zbog prebrze ejakulacije, ili nedostatka erekcije. Ako, takođe, u napitom stanju, i pri ponovljenom koitusu sa svojom ili drugom ženom dođe do istih pojava (prerane ejakulacije ili nedostatka erekcije), već pri sledećim pokušajima on počinje svesno ili nesvesno da misli, u toku seksualnog akta, da li će „mu se ponoviti polna nemoć od prethodnih dana”. Tada, psihički sam sebe inhibira u toj meri, da sve erogene draži, koje dolaze od partnerke i od njega samog, ne bivaju prihvaćene. Znači, nema stimulacije seksualne potencije, već samo inhibicija iste, što dovodi do poremećaja seksualne potencije ove ili one vrste, manjeg ili jačeg stepena. On nije svestan toga mehanizma i traži opravdanje na drugoj strani, recimo, može misliti da mu partnerka ne odgovara, da je umoran, i druge razloge koji u početku zadovoljavaju njegovu taštinu. Međutim, kasnije, kada se poremećaj seksualne potencije ustali, dolazi do zaključka da je ipak „krivica do njega”, te se tada obraća lekaru radi lečenja. Ovo bi važilo za slučajeve seksualne impotencije u početku bolesti (alkoholizma), ali docnije, kada je upotreba alkohola poodmakla, učestvuju i drugi mehanizmi koji psihičkim putem inhibiraju seksualnu potenciju. Tako hronični alkoholičar, ili onaj koji se približava stadijumu hroničnog alkoholizma (a u daljem tekstu alkoholizma, ili alkoholizam u toksikomanskoj fazi), zbog karakternih i etičkih izmena koje je stekao tokom svoje bolesti, uopšte i nema one emocije koje je ranije imao prema svojoj ženi (seksualnoj part-

nerki): ona ga više ne privlači, mržnja i indiferentnost su potisnuli ljubav. Nema želje za približavanjem kako prema svojoj, tako i prema drugim ženama; ženski pol ga više ne interesuje. Sav njegov interes vezan je za nabavljanje alkohola u količini koja mu je potrebna; kod njega se polni prohtev sasvim ugasio, kako je to već ranije napisano. Sem toga, kod alkoholičara se često manifestuje ljubav prema muškom društvu, i to onom koje sa njim pije, tako da mnogi lekari govore o manje ili više izraženoj homoseksualnoj izmeni alkoholičara. Alkoholičari se sastaju odvojeno od drugih da bi se alkoholisali, izjadali jedan drugom na grubosti i poniženja koja doživljavaju od svoje porodice i okoline, te nisu retke scene zajedničkog grljenja i bratimljenja, zaklinjanja da su „samo oni jedan drugom najbolji prijatelji” itd. Takvo ponašanje ima elementa homoseksualnosti i može odvesti alkoholičara u manifestnu homoseksualnost ili drugu neku perverziju, o čemu će biti kasnije govora.

Ono što je rečeno za muškarca odnosi se i na ženu alkoholičara.

3) OBJEKT (SEKSUALNI PARTNER)

Mnogobrojni postupci seksualnog partnera mogu inhibirati drugog seksualnog partnera i pod najnormalnijim okolnostima izazvati, kod jednog od njih, ili istovremeno kod oboje, seksualnu impotenciju. Uzećemo, najpre, ženu kao objekt, koji prouzrokuje kod muškarca poremećaj seksualne potencije u raznim oblicima i u različitom stepenu.

Muškarcu može da smeta pasivno držanje ili, pak, preterano i aktivno učestvovanje žene u seksualnom aktu. Odbijanje ljubavne predigre ili raznih

manipulacija koje ga erotizuju, takođe prouzrokuju isti efekat. Dovoljan je nekada jedan pokret, jedan gest, jedna reč, da kod muškarca izazove poremećaj seksualne potencije. Ukoliko je muškarac emocionalniji, utoliko će pre i lakše takvo ponašanje žene izazvati kod njega poremećaj potencije. Kako je alkoholičar vrlo često uzrok ovakvog ponašanja žene za vreme seksualne igre, to ona inhibira njegovu seksualnu potenciju do te mere, da kod njega dolazi do manifestacije raznih oblika seksualne impotencije. Ako je žena nenaviknuta da vida svoga muža (seksualnog partnera) alkoholisanog, ili preko toga ne može da pređe iz određenih razloga, onda se i njeno ponašanje u odnosu na njega menja i to ne samo u seksualnom aktu, nego uopšte. On na ženu može delovati odbojno, da ne kažem odvratno u toj meri, da ako alkoholisani muž u takvoj situaciji želi seksualni kontakt, ona ne samo da ga neće prihvatiti pasivno, već se može aktivno opirati istom, tako da njeno ponašanje kod alkoholisanog muža izaziva inhibiciju prvobitne želje ili, pak prekida već započeti koitus zbog polne slabosti istog. Ponavljanje ovakvih situacija ima za posledicu muževljevu impotenciju. Međutim, ovo su najblaži stavovi odbijanja koje može imati žena alkoholičara. Poznata je činjenica da su žene izložene svakojakim maltretiranjima od strane muža alkoholičara. Mnogi alkoholirači se u napitom stanju svadaju, grde, psuju, tuku žene, one predstavljaju „njihove neprijateljke”, one im „idu na nerve stalnim i istim zahtevima” da prestanu piti. Žena ne pokazuje nikakvo „razumevanje za probleme koje on ima i koji su uzrok što se ponekad napije”; ona treba „da ga onda ostavi na miru, a ne da mu zvoća”. To, što je, možda, pola svoje plate ili više potrošio na piće, „nije za alkoholičara razlog da mu se žena ljuti” i da ga „odbija od sebe kada joj se želi približiti”. Ni-

je svestan „svog izgleda kada je alkoholisan i šta radi u takvom stanju”, i kakav utisak ostavlja na svoju ženu, ali mu je zato „neshvatljivo hladno ponašanje ili njeno odbijanje pri seksualnom aktu”. Nikada nije pomislio (ili ako je pomislio nije sebe okrivio zbog toga) koliko osećanja ljubavi za njega može da ima žena, koju on svakodnevno grdi, ponižava, tuče i slično. — Može alkoholičar to i znati, ali se ponaša kao da mu je to nepoznato. Nije sposoban da se reši svoga alkoholizma, a ženu, koja je s njim stupila u brak iz ljubavi, sve više odbija ovo ponašanje i vremenom prema njemu postaje hladna, nije joj stalo do mnogih stvari u njihovom braku, kao ni do seksualnog odnosa, jer misli o tome da li joj se muž može izlečiti od alkoholizma. Ali, kako on i lečenje odbija, sve emocionalne veze između njih se gase. Muž alkoholičar počinje da izbegava svoju ženu i može tražiti drugu koja će ga „više razumeti”. Kako i ta druga žena nema „razumevanja”, traži treću itd. dok se, najzad, ne uveri „da su sve iste”, i potpuno prestaje da se interesuje za žene, već samo za alkohol. Zbog karakternih i etičkih izmena hronični alkoholičar može biti: lažljiv, higijenski zapušten, pocepan i prljav; njegovo društveno i socijalno propadanje je u takvom stepenu da ga svi izbegavaju. Ovo deluje na ženu tako da gubi svako osećanje prema njemu (koje se odražava i u seksualnom životu), i inhibira alkoholičara u stepenu, koji ostavlja kao posledicu seksualnu impotenciju.

Izmenjeni alkoholičar (u etičkom i karakternom profilu) može postati perverznan, i u seksualnom aktu može tražiti od žene takođe perverzne odnose, koji za nju mogu biti odbijajući, odvratni, što doprinosi njenom hladnom i ravnodušnom ponašanju prema alkoholičaru kod koga se razvija seksualna impotencija.

Šta da se kaže za žene čiji su muževi alkoholičari ispoljavali, pored svega, još i neko od duševnih oboljenja izazvanih alkoholom?

Tema je praktično neiscrpna, jer alkoholičar ima mnogo toga što njegovu ženu čini, tokom vremena, najpre zabrinutom, pa ravnodušnom i na kraju, ispunjenu mržnjom i prezirom, tako da njeno ponašanje i u seksualnom životu ima primesa gornjih osećanja.

3) *Odnos objekta — muškarca prema ženi alkoholičarki*: Ovakvi slučajevi su redi, ali se mogu videti. Najčešći je slučaj da se žene alkoholišu kod kuće, ređe u društvu i u kafani. U našem društvu ponašanje alkoholisane žene se doživljava sa većom dozom kritike, nego li ponašanje alkoholisanog muškarca. Gotovo bez izuzetka, muškarci na alkoholisanu ženu gledaju sa osećanjem nečeg neprijatnog, čudnog, nesvakidašnjeg. Njeno ponašanje izaziva revolt i protest, i deluje odbojno na muškarca ukoliko nije i on alkoholisan. On se takvoj ženi ne približava a ako i stupi s njom u kontakt inhibiran je u toj meri, da joj neće pružiti dovoljno erotizujućih draži, potrebnih za orgazam, te se kod nje postepeno razvija frigidnost. Osim toga, muž alkoholičarke je nezadovoljan, nesrećan, i to osećanje unosi i u seksualni akt sa njom, što je takođe inhibira, te postaje tokom vremena frigidna, ali ninfomanski nastrojena, što je u krajnjoj liniji isto.

Navodimo objašnjenja koja su prilično raširena među neupućenima u seksualni život, a koja su se češće mogla čuti od žena čiji su muževi alkoholičari. Naime, kako je muž alkoholičar postao jednog dana impotentan prema svojoj ženi, ona ga je počela sumnjčiti da je više ne voli, da je prema njoj „postao hladan” i „seksualno nezainteresovan”, da je verovatno u pitanju druga neka žena „sa kojom je vara”,

zbog čega mu je često priređivala ljubomorne scene. Impotentni alkoholičar nikako nije mogao ubediti ženu u svoju bolest, jer mu ona naprosto nije verovala. I kada bi joj pokušao prići ona ga je dočekivala pogrdama, te ga na taj način još više inhibirala, umesto da mu pomogne svojim ponašanjem i vladanjem za vreme seksualnog akta. Tako bi se alkoholičarska impotencija muža produbljivala, postajala intenzivnija, pri čemu žena nije mogla shvatiti da je samo ona pravi uzrok te njegove impotencije. Kada smo razgovarali sa takvom ženom i objašnjavali joj da snosi glavnu krivicu za muževljevu impotenciju ona bi se žestoko ljutila i odgovarala „da lekar hoće da opravda njenog muža”, jer „ona zna, a čula je i od drugih žena” da „muž vara svoju ženu sa nekom drugom u svim slučajevima kada prema njoj nije polno sposoban i da je niko u to ne može razuveriti”. Posle vrlo strpljivih objašnjavanja i razuveravanja a naročito posle podsticanja da žena izmeni svoj stav, uspeo se postići izlečenje impotencije bolesnika — alkoholičara, na obostrano zadovoljstvo supružnika.

Iz dosada iznetih objašnjenja mogli su čitaoci videti kako alkohol deluje negativno na seksualnu potenciju (seksualni život) bilo svojim direktnim delovanjem kao spoljni otrov (toksin), bilo indirektnim — preko psihičkih promena koje on uslovljava. Često su i jedno i drugo delovanje istovremeno prisutni, tako da je nekada teško reći kom štetnom dejstvu treba više pripisati „zasluge” za izazivanje seksualne impotencije u svim njenim vidovima. Prema tome i lečenje seksualne impotencije će biti prema njenom uzroku, tako da alkoholičari treba sa lekarom da sarađuju kako bi se mogao otkriti uzrok, što nije jednostavno u slučajevima kada alkoholičari svesno ili nesvesno ne sarađuju; time samo ometaju

svoje što brže i uspješnije lečenje, pogotovu kada se izlečenje još može očekivati.

ALKOHOLIZAM I VENERIČNE BOLESTI

Iako savremena medicina raspolaže mnogobrojnim sredstvima za lečenje veneričnih bolesti, njihov problem nije skinut sa dnevnog reda. Pronalaskom antibiotika (streptomicina, penicilina, hloramfenikola, sigmamicina itd. itd.) mislilo se da uskoro neće biti veneričnih bolesti uopšte, tj. da će se iste lečiti sa uspehom. Tako je bilo na početku „antivenerične ere“ antibiotika, ali se poslednjih godina opet beleži porast svih veneričnih bolesti, osobito sifilisa i gonoreje. Uzroke porasta broja obolelih od raznih veneričnih bolesti ne možemo analizirati na ovome mestu, već ćemo navesti samo ulogu koju alkohol ima u povećanju obolelih od veneričnih bolesti, posebno od sifilisa, koje je najteže i najozbiljnije venerično oboljenje.

U napitom stanju muškarac je manje kritičan, lakše se približava ženi, seksualni nagon se u početku pijanstva (alkoholisanosti) potencira, želja da se seksualni nago zadovolji je jasnija, te postoji mogućnost da se zbog nekritičnosti u alkoholisanosti ima seksualni odnos sa ženama koje se nalaze u društvu alkoholisanog muškarca, a koje su često i same alkoholisane. U zemljama u kojima je jako razvijena prostitucija ima mnogo više obolelih od sifilisa, što je i razumljivo imajući u vidu mogućnost zaraze više lica iz jednog izvora. U našoj zemlji su takve mogućnosti svakako manje, jer ne postoji javna prostitucija, ali budući da se jedan broj žena bavi tzv. tajnom prostitucijom, to je i razumljiv porast veneričnih oboljenja. Tajne prostitutke nisu svima poznate i ako je stil njihovog ponašanja dosta dobro poznat:

lako stupanje u kontakt, brzo približavanje muškarcu pogotovu onima koji sebe ne mogu dovoljno da kontrolišu, što biva naročito pri piću. Kako je među tajnim prostitutkama veliki broj onih koje su inficirane sifilisom, to je i mogućnost infekcije izvanredno velika. Ne zna se tačan broj obolelih od sifilisa među ženama koje se tajno prostitušu, ali je pri jednom kontrolnom pregledu takvih žena u Zagrebu, pre nekoliko godina, utvrđeno da preko polovine boluje od sifilisa. Gradovi u nas koji imaju najviše žena — prostitutki obolelih od sifilisa, su: Rijeka, Split, Beograd, Zagreb, Sarajevo itd. Međutim, u raznim gradovima Evrope ukupan broj prostitutki je zapanjujuće veliki, a broj prostitutki obolelih od sifilisa prelazi preko 70%.

Može svako od nas postaviti sebi pitanje šta misli o ženama koje se približavaju alkoholisanim muškarcima u barovima, kafanama, restoranima, na ulicama itd. Mnogi su mogli videti kada etilisanog muškarca odvodi žena (ili obratno) iz bara, kafane i sl. Među takvim ženama, koje se tajno prostitušu broj obolelih je možda i veći, jer niko nema kontrolu nad njima, a ako je takva žena i obolela, ona se često spontano ne prijavljuje na lečenje, već samo onda kada je na to neko prisili. Takođe postoji mogućnost da obolela osoba (žena) i ne zna da je bolesna, pa je opasnost infekcije još veća. Poznati su primeri da jedna prostitutka može inficirati desetine ljudi koji su s njom imali seksualni odnos u periodu kada je ona inficirana. Zato onaj koji se alkoholiše treba da ima na umu i ovakvu mogućnost, da može oboleti od najteže venerične bolesti ako olako stupa u kontakt sa sumnjivim ženama koje mu se nameću kada je alkoholisan, s ciljem da s njim ima seksualni odnos. Dogada se, mada ne tako često, da alkoholičar ima seksualni odnos sa takvom ženom a da se sutra-

dan ne seća da ga je imao, a još manje s kim je seksualno opštio, kao što se uostalom događa da se često mnoga zbivanja u periodu pijanstva, po istreženju brišu is sećanja. Zbog svega toga je mišljenje lekara da nema uspešne borbe protiv veneričnih bolesti, ako ne postoji i uspešna borba protiv alkoholizma, budući da jedno s drugim često ide.

ALKOHOLIZAM I PROSTITUCIJA

Bavljenje prostitucijom je u SFRJ zakonom zabranjeno i kažnjivo. Iako je u našoj zemlji svakom građaninu omogućeno da poštenim radom stvara uslove za svoj život, još uvek postoji mali broj osoba koje se tajno prostitušu u vidu zarade. Među takvim ženama koje se tajno prostitušu, veliki je broj onih koje su duševno obolele ili karakterno i moralno tako izmenjene da predstavljaju duševne bolesnike, iako se ne nalaze na lečenju u psihijatrijskim ustanovama. Tako isto poznata je činjenica da je veliki broj prostitutki regrutovan od umno zaostalih žena, pri čemu je ta zaostalost pretežno stepena debilnosti. Budući da su one mentalno bolesne osobe, lako postaju alkoholičarke, a da bi nabavile alkohol, često se „prodaju” nepoznatim ljudima. Na taj način dolazeći u kontakt sa mnogim ljudima, među kojima često ima sifilističara, lako se inficiraju, a potom ubrzo zarađeno venerično oboljenje predaju drugome. Te tajne prostitutke nisu sposobne da zarađe novac za alkohol na drugi način, jer u životu nisu stekle nikakve radne navike, i idu linijom najmanjeg otpora, tj. prodaju svoje telo, kako bi dobijenim novcem nabavile alkohol. Zato se u izvesnim slučajevima može konstatovati da je alkohol direktan uzrok prostitucije. Tako alkoholizam i prostitucija predstavljaju na neki način simbiozu jedne bolesti.

ALKOHOLIZAM I SEKSUALNE PERVERZIJE

Ekshibicionizam je takva perverzija polnog nagona, gde se osoba zadovoljava i uživa pokazujući osobi drugog pola svoje genitalije (polne organe), iako pri tome ne poseduje poremećaj seksualne potencije. Dakle, u ovom slučaju samo pokazivanje polnih organa osobi suprotnog pola izaziva seksualno zadovoljenje. Alkoholičari, koji su tokom vremena izgubili moralne i etičke norme, pogotovu u poodmakloj fazi alkoholizma često ispoljavaju ovu perverziju. Alkoholičar izlaže svoje genitalije obično vrlo mladim osobama, često devojkama, i na taj način se zadovoljava. Često uz sam ekshibicionistički akt i onaniše. Ekshibicionizam je u većini slučajeva perverzija muškarca, ali žene takođe mogu ispoljavati ovu perverziju, ne toliko u cilju samog seksualnog zadovoljenja, koliko u cilju privlačenja muškaraca.

Postoji i *verbalni ekshibicionizam*, kod koga bolesnik šapuće ili govori na uho žene ili dece reči sa erotizirajućim i seksualnim značenjem, na jedan vulgaran način, i samim tim se postiže seksualno zadovoljenje (orgazam). Ukoliko je ženska osoba naivnija i neiskusnija, utoliko je za verbalne ekshibicioniste seksualno zadovoljenje veće.

Pedofilija je perverzija kod koje je seksualni nagon odraslog upravljen prema deci. Stariji alkoholičari ispoljavaju ovakvu perverziju, a nije redak i slučaj silovanja dece od ovakvih perverzih osoba.

Gerontofilija je perverzija suprotna od pedofilije, pri kojoj mlade osobe za objekt svoje ljubavi i seksualnog zadovoljenja pronalaze starije osobe. Mladi alkoholičari i alkoholičarke postaju često i iz nužde perverznim, jer nemaju srestava za nabavku alkohola u dovoljnoj količini te se vezujući za dosta

starije od sebe, koji su imućni, obezbeđuju materijalno po cenu stvaranja intimnih seksualnih odnosa.

Sodomija je polno zadovoljavanje sa životinja. Ova se perverzija sreće kod alkoholičara koji su teže etički i moralno propali, a često su i mentalno izmenjeni.

Homoseksualnost je perverzija kod koje jedan muškarac kao objekt seksualnog interesovanja i zadovoljenja bira drugog muškarca, bez obzira na njegove godine. Alkohol nije jedini faktor ni najvažniji za nastajanje ove perverzije, ali svakome je poznata slika da se međusobno mnogi alkoholičari u stanju alkoholisanosti grle i ljube, što inače ne bi činili u treznom stanju. Alkohol, dakle, utiče da se skrivene homoseksualne tendencije kod alkoholičara oslobode kontrole, te se vidno manifestuju. Takođe nije isključena mogućnost da pravi homoseksualac posećuje mesta (kafane, barove itd.) gde se ljudi alkoholišu i da među njima traži svoju buduću žrtvu, koja je u takvom stanju podložnija uticaju homoseksualca. Ako je ta „žrtva“, budući homoseksualac, i impotentan već duže vremena, ili je kod njega ugašeni polni prohtev, to je mogućnost za postanak perverzije još veća.

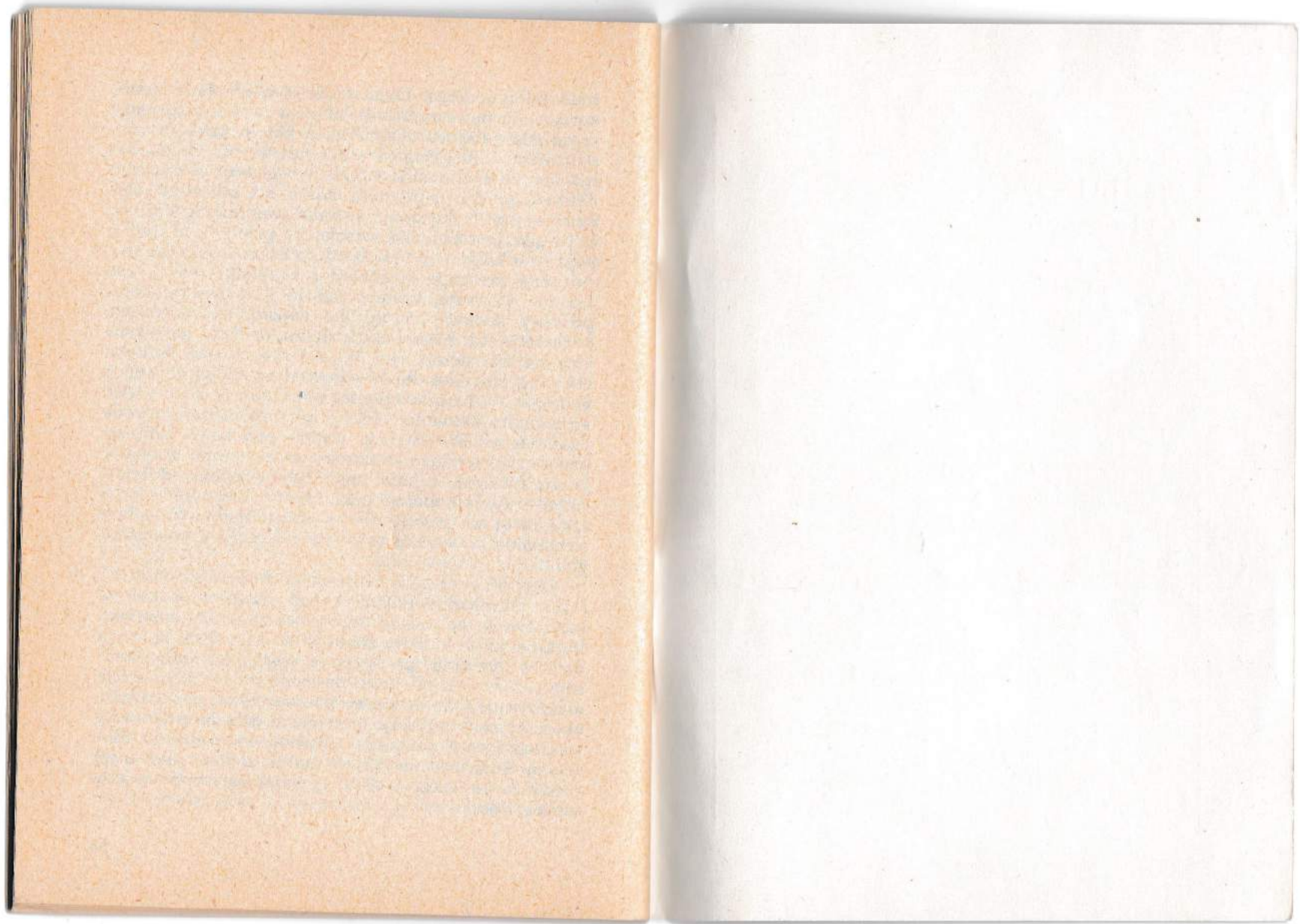
Seksualno zadovoljavanje jedne žene sa drugom se naziva *lezbizam*. I ovdje alkohol igra istu ulogu kao gore.

ALKOHOLIZAM I SEKSUALNI ZLOČIN

Rečeno je već da se dejstvo alkohola na čoveka ogleda u početnoj fazi alkoholisanja (tzv. pijanom stanju) i time što se polni nagon može pojačati, uz istovremeno gubljenje tzv. psihičkih kočnica, tj. gubljenja osećanja lepog i pristojnog ponašanja, razumnog vladanja, i svega onoga što jedno društvo

traži od pojedinca. Ovakvo dejstvo alkohola dobro koriste vlasnici sumnjivih lokala i javnih kuća, koji svoje goste najpre alkoholišu a potom predaju prostitutkama. Zbog toga što alkohol dovodi do opadanja sposobnosti samokontrole veliki broj seksualnih delikata se vrši u pijanom stanju ali, seksualne zločine ne vrši teško opijena osoba, već ona za koju se kaže „da je malo više vesela, ili pripita“, tj. osoba koja je u lakše napitom stanju. Osoba u takvom stanju vrši prestupe iz oblasti seksualnog života, kao što su: silovanje, bludne radnje ili silovanje dece, pokušaji silovanja i obljube uopšte, rodoskrvrnuće, perverzije itd. Prema statistikama u SFRJ na seksualne delikte dolazi oko 1% od svih krivičnih dela. Od ovog procenta dolazi polovina na silovanje i podvođenje, a u ovim krivičnim radnjama je glavna uloga prapala alkohola. Neki strani statističari navode procenat od 66—80% u kojima je alkohol odigrao prvorazrednu ulogu za izvršenje seksualnih delikata. U zemljama u kojima ima dosta sirovina od kojih se stvaraju alkoholna pića, porast seksualnih delikata raste sa povećanom proizvodnjom alkohola i sledstveno povećanoj potrošnji alkohola u pojedinim godinama ili mesecima.

Krivično delo iz ove oblasti (seksualni delikti i seksualni zločin) učinjeno pod dejstvom alkohola kažnjava se po našem krivičnom zakoniku, jer osoba koja ga je izvršila znala je ili je morala znati za dejstvo alkohola, pa se u to stanje alkoholisanosti nije smela dovesti. Tako ne samo da ne predstavlja olakšavajuću, već može predstavljati otežavajuću okolnost za onoga koji je krivično delo na polju seksualnog života počinio u alkoholisanom stanju. Zakon u SAD, recimo, za seksualni zločin (silovanje) predviđa najstrožu kaznu, tj. smrt za izvršioca krivičnog dela.

**U ovoj
godini
izlaze
sledeće
publi-
kacije**

- **PUT U ALKOHOLIZAM**
(izašlo iz štampe)
- **DA LI JE ALKOHOL HRANA
I VOĆE I VOĆNI SOKOVI**
(izašlo iz štampe)
- **ALKOHOL I DUŠEVNO
ZDRAVLJE**
- **ALKOHOLIZAM I SEKSUAL-
NI ŽIVOT**
- **ALKOHOLIZAM I POVREDE**
- **ALKOHOLIZAM I UDESI U
SAOBRAĆAJU**
- **DRUŠTVENE ORGANIZACI-
JE U BORBI PROTIV ALKO-
HOLIZMA**